

20M
Δ 5

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΑΜ. ΛΟΜΒΑΡΔΑ ΙΚΑΡΙΟΥ
ΕΧΟΛΑΡΧΟΥ

ΙΚΑΡΙΑ

ἦτοι

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ ΣΥΡΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ν. ΦΕΡΗ

—
1903

67

IKAPIA

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ 5
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΑΜ. ΛΟΜΒΑΡΔΑ ΙΚΑΡΙΟΥ
ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ

ΙΚΑΡΙΑ

ἦτοι

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ ΣΥΡΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ν. ΦΡΕΡΗ

—
1903

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ιδιόχειρον τοῦ συγ-
γραφέως ὑπογραφήν καταδιωχθήσεται ὡς προῖον κλε-
ψιτυπίας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΙΕΡΑ, ΚΑΙ ΣΕΠΤΗ, ΣΚΙΑ,

ΤΗΣ

ΜΑΚΑΡΙΤΙΔΟΣ ΜΗΤΡΟΣ ΜΟΥ

ΕΛΕΝΗΣ ΣΤ. ΛΟΜΒΑΡΔΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΠΟΛΛ' ΕΠ' ΕΜΟΙ ΜΟΧΘΗΣΑΣΗΣ

ΤΟΔ' ΕΣΤΩ ΜΝΗΜΑ

Γ. Σ. ΛΟΜΒΑΡΔΑΣ

Ἰάριος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Ὁκταετίαν ὄλην ἐν τῇ φιλότατῃ μοι πατρίδι Ἰκαρία τὸ διδασκαλικὸν ἐξασκοῦντες ἐπάγγελμα καὶ παριστάμενοι κατ' ἔτος εἰς τὰς ἐξετάσεις τῶν Δημοτικῶν σχολείων κατενοήσαμεν ὅτι ἡ διδασκαλία τῆς γεωγραφίας ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις δεόν ὅπως ἀρχηται ἐκ τῆς Πατριδογραφίας. Τὴν ιδέαν ἡμῶν ταύτην ἐπιβεβαίωσεν καὶ ὁ ἐντρίβεστατος Παιδαγωγὸς κ. C. Kehr ἀποφαινόμενος ἐν τῇ Διδακτικῇ αὐτοῦ περὶ ταύτης ὡς ἑξῆς.

Ὁμῶν ἀπὸ τῶν ξένων καὶ μεμακρυσμένων, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐγγύς κειμένων, ἡτοίμη ἀπ' αὐτῆς τῆς γενεθλίου χώρας δεόν νὰ ἀρχηται ἡ διδασκαλία τῆς γεωγραφίας. Ἡ πατρις ἐστὶν διὰ τοὺς πλείστους ὁ μόνος καὶ διαρκὴς τόπος τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεως αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐναρξίς ἀπὸ τῶν μεμακρυσμένων καὶ ἡ ἄγνοια τῶν ἐγγύς θὰ ἦτο ὅλως ἀντίθετος τῇ φύσει καὶ παράλογος, ἀναντίρρητον ὅτι ἡ διδασκαλία τῆς γεωγραφίας δεόν νὰ ὀρμαῖται τὸ πρῶτον ἀπὸ τῶν ἐπὶ τῆς γενεθλίου χώρας παρατηρήσεων. Ὡς δὲ πᾶσα διδασκαλία, οὕτω καὶ ἡ τῆς γεωγραφίας ἐστὼ ἐποπτική. Τελευταία δὲ μόνον ἐπὶ τοῦ πατρικοῦ ἐδάφους δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ . . . Ἄνευ δὲ τῶν ἐποπτικῶν ἐπὶ τοῦ πατρικοῦ ἐδάφους παρατηρήσεων ἡ μέλλουσα διδασκαλία τῆς γεωγραφίας, ἐστὶν κενὴ, ἄσκοπος καὶ ὀρμαθὸς μόνων ἀκαταλήπτων λέξεων καὶ ὀρισμῶν.

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ κ. C. Kehr λέγει. Ἡμεῖς δὲ συναισθανόμενοι τὴν ἀναπόδραστον ἀνάγκην τοπογρα-

φίας τῆς ἰδίας ἡμῶν πατρίδος Ἰκαρίας συνετάξαμεν τὸ ἀνὰ χεῖρας ἐγχειρίδιον τῆς γεωγραφικῆς περιγραφῆς τῆς νήσου, ὅπερ καὶ παραδίδομεν εἰς φῶς χάριν τῶν μαθητῶν τῶν Δημοτικῶν σχολείων τῆς φιλῆς πατρίδος.

Ἐν τῇ συγγραφῇ τοῦ παρόντος ἐγχειριδίου πολλὰς ὄφελίμους καὶ χρυσίμους ἐλάβομεν παρὰ τῶν κ. κ. Ἰωάννου Ν. Πουλιανοῦ, Ἰατροῦ, Χριστοδοῦλου Μανρογεωργίου καὶ Στεφάνου Σ. Παμφίλην δημοδιδασκάλων καθὼς καὶ παρὰ τοῦ Πανοσιωτάτου ἐν Ἱερομονάχοις κ. Δανιὴλ Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὀσίας Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας, πρὸς οὓς καὶ ἐκφράζομεν τὰς ἀπείρους ἡμῶν εὐχαριστίας.

Παραδίδοντες ἤδη εἰς φῶς ταύτην παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς ἀγαπητοὺς ἡμῖν συναδέλφους, ὅπως ὑποδείξωσιν ἡμῖν τὰς ἐλλείψεις ἃς ἤθελον εὖρη ἵνα αὐταὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκδόσει ἀρθῶσιν ἐξ αὐτῆς.

Ἐν τέλει δὲ πρὸς πάντας τοὺς φιλότατους ἐμοὶ συμπολίτας ἀπονέμον τὰς ἀπείρους μου εὐχαριστίας θυμόνον διὰ τὴν προτροπὴν καὶ παρόρμησιν ἣν δινεκῶς ἐποιοῦντο ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνδρομὴν ἣν παρέσχον ἐμοὶ διὰ τὴν ἐκδοσὶν αὐτῆς, εὐχομαι ὅπως ὁ Πανάγαθος Θεὸς καταπέμψῃ αὐτοῖς ἅπαντα αὐτοῦ τὰγαθὰ Οὐράνιά τε καὶ ἐπίγεια.

*Ἐγράφη ἐν Χάρκι Ἰκαρίας τῇ 29 Ἰανουαρίου 1902.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΛΟΜΒΑΡΔΑΣ

Ἰκάριος. Σχολάρχης.

ΙΚΑΡΙΑ

§ 1. Ὅριζων καὶ σημεῖα αὐτοῦ.

Ὅταν ἀναβῶμεν εἰς μέρος ὑψηλὸν καὶ παρατηρήσωμεν κύκλῳ ἡμῶν βλέπομεν ὅτι ὁ οὐρανὸς ἐφάπτεται τῆς γῆς σχηματίζων κύκλον. Ὁ κύκλος οὗτος ὀνομάζεται ὄριζων. Ὅσον δ' ὑψηλότερον ἀναβῶμεν καὶ παρατηρήσωμεν, τοσοῦτον καὶ ὁ ὄριζων εἶνε μεγαλιέτερος.

Ὁ ὄριζων διαίρεται εἰς τέσσαρα μέρη. Ἀνατολήν, Δύσιν, Νότον καὶ Βορρᾶν. Ἀνατολή ὀνομάζεται τὸ μέρος ἀπὸ τὸ ὁποῖον φαίνεται ἀνατέλλων ὁ ἥλιος τὴν πρωΐαν. Δύσις ὀνομάζεται τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον φαίνεται δύων ὁ ἥλιος δύων τὴν ἑσπέραν. Νότος δ' ἡ Μεσημβρία ὀνομάζεται τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον εἶνε πρὸς τὰ δεξιὰ ἡμῶν ὅταν εἴμεθα ἐστραμμένοι πρὸς τὴν ἀνατολήν τοῦ ἡλίου, καὶ Βορρᾶς τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον εἶνε εἰς τὰ ἀριστερὰ ἡμῶν ὅταν εἴμεθα ἐστραμμένοι πρὸς τὴν ἀνατολήν τοῦ ἡλίου.

Τὰ κύρια ταῦτα σημεῖα τοῦ ὄριζοντος ὑποδιαιροῦνται εἰς ἄλλα δευτερεύοντα ἧτοι Βοριανατολικὸν, τὸ εὐρισκόμενον μεταξὺ τοῦ Βορρᾶ καὶ τῆς Ἀνατολῆς. Βορειοδυτικὸν, τὸ εὐρισκόμενον μεταξὺ τοῦ Βορρᾶ καὶ τῆς Δύσεως. Νοτιανατολικὸν, τὸ εὐρισκόμενον μεταξὺ Νότου καὶ Ἀνατολῆς. Νοτιοδυτικὸν, τὸ εὐρισκόμενον μεταξὺ Νότου καὶ Δύσεως.

§ 2. Ἄνεμοι.

Οἱ ἄνεμοι εἰ ὅποιοι πνέουσι κατὰ διαφόρους διευθύνσεις λαμβάνουσι τὰ ὀνόματα τῶν ὀκτῶ τούτων σημείων τοῦ ὀρίζοντος.

Βόρειος ἢ Ἰτραμουντάνα ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος, ὁ ὁποῖος πνέει ἀπὸ τὸ βόρειον μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Βορειοδυτικὸς ἢ Μαίιτρος ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ βορειοδυτικὸν μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Δυτικὸς ἢ Πουνέντης ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ Δυτικὸν μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Νοτιοδυτικὸς ἢ Γαρμπῆς ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ νοτιοδυτικὸν μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Νότιος ἢ Ὀστρια ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ νότιον μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Νοτιανατολικὸς ἢ Σοράκος ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ νοτιανατολικὸν μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Ἀνατολικὸς ἢ Λεδάντης ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Βορειανατολικὸς δὲ τέλος ἢ Γρέγος ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ βορειανατολικὸν μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

§ 3. Διαίρεσις τῆς Γῆς.

Ἡ γῆ ὡς σῶμα οὐράνιον ἐξεταζομένη ἔχει σχῆμα σφαιροειδές, εἶναι δηλαδὴ σφαῖρα συμπεπισμένη περὶ τοὺς πόλους καὶ ἐξογκωμένη περὶ τὸν Ἰσημερινόν.

Φυσικῶς δ' ἐξεταζομένη ἡ γῆ διαιρεῖται εἰς ξηρὰν καὶ εἰς θάλασσαν. Ξηρὰ ὀνομάζεται ἡ στερεὰ ὕλη (κοινῶς στεργιὰ) ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν βᾶσιν τῆς γῆϊνης σφαίρας καὶ κατέχει τὸ ἕν τέταρτον αὐτῆς. Θάλασσα ὀνομάζεται ἡ ρευστὴ ὕλη τῆς γῆς, ἡ ὁποία κατέχει τὰ τρία τέταρτα τῆς γῆς.

Ἄπασα ἡ ξηρὰ διαιρεῖται εἰς πέντε μεγάλα μέρη,

τὰ ἑποῖα ὀνομάζονται ἤπειροι καὶ εἰς διάφορα ἄλλα μικρότερα, τὰ ὅποια ὀνομάζονται νῆσοι.

Αἱ ἤπειροι εἶνε αἱ ἀκόλουθοι πέντε, ἡ Εὐρώπη, ἡ Ἀσία, ἡ Ἀφρική, ἡ Ἀμερική καὶ ἡ Αὐστραλία, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ μὲν τρεῖς πρῶται (Εὐρώπη, Ἀσία καὶ Ἀφρική) ἀποτελοῦσι τὸν παλαιὸν κόσμον, αἱ δὲ δύο τελευταῖαι (Ἀμερική καὶ Αὐστραλία) ἀποτελοῦσι τὸν Νέον κόσμον, διότι ἀνεκαλύφθησαν πολὺ ὕστερον τῶν ἄλλων ἠπείρων.

Χερσόνησος ὀνομάζεται μέρος ξηρᾶς, τὸ ὁποῖον ἐξ ἑνὸς μὲν μέρους ἐνοῦται μετὰ τῆς ἠπείρου, ἐκ δὲ τῶν ἄλλων περιβρέχεται ὑπὸ τῆς θαλάσσης.

Νῆσος ὀνομάζεται μέρος τῆς ξηρᾶς μικρὸν ἢ μέγα, τὸ ὁποῖον ἀπ' ὄλα τὰ μέρη βρέχεται ὑπὸ τῆς θαλάσσης. Καὶ ἡ πατρίς ἡμῶν εἶνε νῆσος καὶ ὀνομάζεται Ἰκαρία.

§ 1. Ὅρια, Γεωγραφικὸν πλάτος καὶ μῆκος καὶ ἀρχαῖα ὀνόματα Ἰκαρίας.

Ἡ νῆσος Ἰκαρία ὄρια ἔχει πρὸς Ἀνατολὰς μὲν τὴν Σάμον, πρὸς Δυσμὰς τὴν Μυκόνον, πρὸς Βορρᾶν τὴν Χίον καὶ πρὸς Νότον τὴν Πάτμον. Ἀπέχει δὲ τῆς μὲν Σάμου δέκα ναυτικὰ μίλλια, τῆς Χίου τριάκοντα καὶ πέντε, τῆς Μυκόνου εἰκοσιπέντε καὶ τῆς Πάτμου δέκα καὶ ὀκτώ.

Γεωγραφικὸν πλάτος τόπου τινὸς ὀνομάζεται ἡ ἀπόστασις αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Ἰσημεριοῦ.

Γεωγραφικὸν μῆκος τόπου τινὸς ὀνομάζεται ἡ ἀπόστασις αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ πλησιεστάτου πρὸς αὐτὸν καὶ κατὰ συνθήκην ὀρισμένου μεσημβρινοῦ.

Ἡ Ἰκαρία ἔχει κατὰ μέσον ὄρον γεωγραφικὸν μὲν πλάτος 37 μοιρῶν καὶ 34 πρώτων λεπτῶν, γεωγραφικὸν δὲ μῆκος 23 μοιρῶν, 52 πρώτων λεπτῶν καὶ 40 δευτέρων.

Ἡ Ἰκαρία ἐν τῇ ἀρχαιότητι εἶχε διάφορα ὀνόματα: ἐκαλεῖτο λ. γ. Μάκρος καὶ Δολίχη, διότι εἶνε στενὴ καὶ μακρά. Ἰχθυόεσσα διὰ τοὺς πολλοὺς καὶ ὠραίους ἰχθύς, οἱ ὅποιοι ἠλιεύοντο εἰς τὴν πλησίον αὐτῆς θάλασσαν. Ἐχινάδες ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἐχίνων καὶ Σηπιάς ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν περὶ αὐτὴν σηπιῶν. Τὸ δ' ὄνομα Ἰκαρία, τὸ ὁποῖον μέχρι σήμερον ἔχει, ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Ἰκαρον τὸν υἱὸν τοῦ Δαϊδάλου.

§ 5. Μῆθος Ἰκάρου.

Ὁ Δαΐδαλος υἱὸς τοῦ Εὐπαλάμου Ἀθηναῖος ἦτο ἀριστος ἀγαλματοποιὸς οὐ μόνον τῆς ἐποχῆς του, ἀλλὰ καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ. Εἰς τοῦτον ἢ ἀδελφὴ του Πέρδιξ παρέδωκε τὸν υἱὸν τῆς Τάλως διὰ νὰ τὸν διδάξῃ τὴν τέχνην τοῦ ἀγαλματοποιῦ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Τάλως εἰς ὀλίγον χρονικὸν διάστημα ἔχει μόνον ἔμαθε νὰ κατασκευάζῃ ἀγάλματα ὠραιότερα ἀπὸ τὸν θεῖόν του, ἀλλὰ συγχρόνως ἐφεύρε καὶ διάφορα ἐργαλεῖα τῆς γλυπτικῆς τέχνης ἄγνωστα εἰς τὸν θεῖόν του, ἐκίνησε διὰ τοῦτο ἐναντίον αὐτοῦ τὸν φθόνον καὶ τὸ μῖσος τοῦ θεῖου του Δαϊδάλου, ὁ ὁποῖος καὶ ἐφόνευσεν αὐτόν. Συλληφθεὶς δὲ ὁ Δαΐδαλος καθ' ἣν στιγμὴν ἔθαπτε τὸ σῶμα τοῦ ἀνεψιοῦ του κατεδικάσθη διὰ φόνον ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰς θάνατον. Δραπετεύσας δ' ἐξ Ἀθηνῶν ὁ Δαΐδαλος ἦλθεν εἰς Κρήτην, ὅπου ἐβασίλευεν ὁ Μίνως καὶ ἔκαμε τὸν περίφημον Λαβύρινθον ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ὁ Μίνως ἔκλεισε τὸν Μινώταυρον.

Ἀκολούθως ὁ Δαΐδαλος πεσὼν εἰς τὴν δυσμένειαν τοῦ Μίνως ἐφυλακίσθη ἐντὸς τοῦ Λαβυρίνθου μετὰ τοῦ υἱοῦ του Ἰκάρου ἐπὶ σκοπῶν ν' ἀποθάνωσι καὶ οἱ δύο περιωρισμένοι ἐντὸς τοῦ σκοτεινοῦ ἐκείνου σπηλαίου. Ὁ Δαΐδαλος ὅμως περιωρισμένος ἐντὸς τοῦ Λαβυρίνθου κατεσκεύασε διὰ τὸν ἑαυτὸν του καὶ τὸν υἱὸν του Ἰκαρον

πετρά και προσκολλήσας ταῦτα διὰ κηροῦ εἰς ἑαυτὸν και τὸν υἱὸν του ἀνεχώρησαν ἐκ Κρήτης ἀφ' οὗ προηγουμένως συνεβούλευσε τὸν υἱὸν του Ἴκαρον νὰ πετᾷ εἰς τὸ μέσον. Ὁ Ἴκαρος ὅμως ἀφ' οὗ διήλθον τὰς νήσους Δῆλον, Πάρον και Σάμον λαθὼν θάρρος παρὰ τὰς συμβουλὰς τοῦ πατρὸς του ἀνήλθε πολὺ ὑψηλὰ και τότε ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου ἀφ' οὗ διέλυσε τὸν κηρὸν δι' οὗ ἦσαν προσκεκολλημένα τὰ πετρά, πεσὼν εἰς τὴν θάλασσαν ἐπνίγη. Ὁ Δαίδαλος κατελθὼν ἔθαψε τὸ πτώμα τοῦ υἱοῦ του εἰς ταύτην τὴν νῆσον, ἡ ὁποία ἔκτοτε ὀνομάσθη Ἴκαρία καθὼς και ἡ περιὲς αὐτὴν θάλασσα Ἰκάριον πέλαγος.

§ 6. Ἀρχαῖαι πόλεις Ἰκαρίας.

Ἡ Ἰκαρία ἐν τῇ ἀρχαιότητι πόλεις εἶχε τὴν Οἰνὸν, τὰ Θέρμα και τὸ Δράκανον τῶν ὁποίων και λείψανα ἀκόμη και τώρα διατηροῦνται. Καὶ ἡ μὲν Οἰνὸς ἔλαβε τὸ ὄνομα ἐκ τῶν πολλῶν ἀμπέλων τὰς ὁποίας εἶχε και τὰς ὁποίας οἱ παλαιοὶ ἐκάλουσαν οἶνας. Τὰ δὲ Θέρμα ἔλαβον τὸ ὄνομα ἀπὸ τῶν θερμῶν πηγῶν, αἵτινες ἔκειντο ἐκεῖ πλησίον τῆς πολίχνης διατηροῦμεναι μέχρι σήμερον ΒΑ τοῦ Ἁγίου Κηρύκου. Αἱ πηγαὶ αὗται εἶνε δύο ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν μία ἀνάγεται εἰς τὴν τάξιν τῶν σιδηρούχων, ἡ δὲ εἰς τὴν τάξιν τῶν θειούχων ἐκτὸς τούτων και ἑτέρα πηγή μεταλλούχων ὑδάτων παρὰ τὴν Ἱερὰν Μοῆν τῆς Εὐαγγελιστρίας εἰς Λευκάδα. Τὸ δὲ Δράκανον κείμενον κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἰς τὸ μέρος τὸ ὁποῖον σήμερον καλεῖται Φανάρι, ὅπου και λείψανα ἀρχαιότητος σώζονται ἔλαβε τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Δρακάνου.

§ 7. Ὄρη και Ἀκρωτήρια Ἰκαρίας.

Λόφος ὀνομάζεται μικρὸν ὕψωμα γῆς οὐχὶ ἀνώτερον τῶν 200 μέτρων. Βουνὸς ὀνομάζεται τὸ ὕψωμα τὸ ὁποῖον

εἶνε ἀπὸ 200 μέχρι 500 μέτρων. Ὅρος ὀνομάζεται τὸ ὕψωμα, τὸ ὅποιον εἶνε ἄνω τῶν 500 μέτρων.

Ὅρη ἢ Ἰκαρία ἔχει τὸν Αἰθέρα, ὁ ὁποῖος διαχωρίζει τὴν νῆσον κατὰ μῆκος εἰς Βόρειον καὶ εἰς Νότιον. Τούτου διακρίνομεν τὰς ἐξῆς κορυφάς· τὸ Καψαλινὸν Κάστρον, τὴν Φάρδην, τὸ Κακὸν Καταβασίδι, τὰς Ἀσιδάς, τὴν Πούνταν, τὴν Μέλισσαν, τὸν Πύργον καὶ τὸν Ὑψῶνα. Ἄλλα δὲ ὄρη ἢ μᾶλλον βουνούς ἢ Ἰκαρία ἔχει τὸν Μέγαν λόφον, τὰ Τρίπυργα, τὸ Φύτρον ὄρος, τὸ Ὑψηλὸν Βουνὶ, τὴν Βωδοκεφάλαν, τὴν Παχεῖαν κεφάλαν, τὸν Σταυρὸν, τὴν Κράμπην καὶ τὸν Πράμνον.

Εἰς ἕκαστον ὄρος ἢ βουνὸν ἢ λόφον διακρίνομεν τρία τινά, τοὺς πρόποδας, τὰ πλάγια καὶ τὴν κορυφήν. Πρόποδες καλοῦνται τὸ μέρος ἀπὸ τὸ ὅποιον ἀρχεται ἡ ὕψωσις, πλάγια δὲ τὸ κυρτὸν μέρος τοῦ ὄρους ἢ βουνοῦ ἢ λόφου, κορυφή δὲ τὸ ἀνώτατον αὐτῶν μέρος.

Ἀκρωτήριον ὀνομάζεται μέρος τῆς ξηρᾶς ὄρεινον καὶ ἀπότομον εἰσχωροῦν βαθύτερον εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἀκρωτήρια ἢ Ἰκαρία ἔχει τὸ Δράκανον ἀπέναντι τῆς Σάμου, τὸ ὅποιον σήμερον ὀνομάζεται Φανάρι, τὸν Πάππαν πρὸς Δυσμάς καὶ τὸ Στρεφόνιον πρὸς Βορρᾶν.

Ἠφέστεια ὀνομάζονται τὰ ὄρη τὰ ὅποια ἐκπέμπουσι πυρώδη ὕλην καὶ καπνόν. Κρατὴρ ἠφαιστείου ὀνομάζεται ἡ ὀπή ἐκ τῆς ὁποίας ἐξέρχεται ἡ πυρώδης αὕτη ὕλη.

§ 8. Ὅροπέδια, Πεδιάδες καὶ κοιλάδες Ἰκαρίας.

Ὅροπέδιον ὀνομάζεται πεδιάς μικρὰ ἢ μεγάλη τὴν ἕκτασιν εὐρισκομένη εἰς τὴν κορυφήν ὄρους ἢ βουνοῦ. Ὅροπέδια ἢ Ἰκαρία ἔχει τὸν Κοσκινᾶν, τὸν Ζηζόκαμπον, τὰς Ὀτίας (Ὀτλιαῖς), τὴν Ἐριφὴν, τὰ Μούδια, τὸ Πέζη καὶ τὸν κάμπον τοῦ Δρῦ.

Πεδιάς ὀνομάζεται μέρος ξηρᾶς ἴσον καὶ κατάλλη-

λον πρὸς καλλιέργειαν. Πεδιάδας ἢ Ἰκαρία ἔχει τὸν Φάρον, τὴν Βαόνην, τὸν Κάμπον τῶν κάτω μερῶν καὶ τῆς Ἐληᾶς τὸν κάμπον.

Κοιλὰς ὀνομάζεται μικρὰ πεδιάς εὐρισκομένη μεταξὺ ὀρέων ἢ βουνῶν. Κοιλιάδας ἢ Ἰκαρία ἔχει τὴν Κώμην, τὰ Κοσσίκια καὶ τὴν Λαγκάδα.

Ἐρημος ὀνομάζεται ἡ ἄγονος, ἀνυδρὸς καὶ ἀκατοίκητος πεδιάς. Ὅσσις ὀνομάζεται ἡ εἰς τὸ μέσον τῆς ἐρήμου κατοικουμένη κατάρρυτος καὶ καρποφόρος χώρα.

§ 9. Ποταμοὶ καὶ χείμαρροι Ἰκαρίας.

Πηγὴ ὀνομάζεται τὸ μέρος τῆς ξηρᾶς ἐκ τοῦ ὁποῦ ἀναβλύζει (ἐξέρχεται) τὸ ὕδωρ. Ρυακίον ὀνομάζεται τὸ ὕδωρ τῆς πηγῆς, τὸ ὁποῖον ρεῖ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς. Ποτάμιον ὀνομάζεται ἡ ἔνωσις τῶν ὑδάτων πολλῶν ρυακίων. Ποταμὸς ὀνομάζεται ἡ ἔνωσις τῶν ὑδάτων δύο ἢ περισσοτέρων ποταμίων.

Ποταμοὺς ἢ Ἰκαρία ἔχει τὸν Κουζῖνον, τὸν Βουσιδέν, τὸν Μύρσωνα, τὸν Χάρακαν καὶ τὸν Χάλαριν, εἰς τὸν ὁποῖον χύνονται καὶ τὰ ὕδατα τῶν ποταμίων, Γεμελίων, Καρυῶν καὶ Σκληθροποτάμου.

Παραπόταμος ὀνομάζεται ὁ ποταμὸς ὁ χυνόμενος εἰς ἄλλον ποταμόν. Τὸ μέρος δ' ὅπου δύο ἢ περισσότερα ποτάμια ἐνοῦνται ὀνομάζεται συμβολή.

Εἰς ἕκαστον ποταμόν διακρίνομεν τὴν πηγὴν, τὴν κοίτην, τὰς ὄχθας καὶ τὴν ἐκβολήν. Πηγὴ ὀνομάζεται τὸ μέρος ὅθεν ἄρχεται νὰ ρεῖ ὁ ποταμὸς. Κοίτη ὀνομάζεται ἡ κοιλότης ἐντὸς τῆς ὁποίας ρεῖ ὁ ποταμὸς. Ὅχθαι ὀνομάζονται αἱ γαῖαι αἱ ὁποῖαι εἶναι πλησίον τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ. Δεξιὰ ὄχθη ὀνομάζεται ἐκείνη ἢ ὁποία κεῖται πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ καταβαίνοντος ἀπὸ τῶν πηγῶν εἰς τὴν ἐκβολήν. Ἀριστερὰ δ' ἢ ἀπέναντι. Ἐκβολὴ ποταμοῦ ὀνομάζεται τὸ μέρος ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ὁ πο-

ταμός ἐκβάλλει (χύνεται) εἰς τὴν θάλασσαν ἢ εἰς ἄλλον ποταμὸν ἢ εἰς λίμνην.

Χείμαρρος ὀνομάζεται ὁ ὀρητικὸς ρυαξ ὁ σχηματιζόμενος τὸν χειμῶνα ἐκ τῶν ὑδάτων τῆς βροχῆς. Χειμάρρους ἢ Ἰκαρία ἔχει πολλοὺς ἐκ τῶν ὁποίων ὀνομαστοὶ παρὰ τοῖς Ἰκαρίοις εἶναι ὁ Ἄρης, ὁ τοῦ Καραβοστάμου, ὁ Μυλιόντας, τὸ Κυπαρίσι, τὰ Κεραμέ, ὁ Χαλκιάς, τοῦ Φαγάρου κλπ. οἷτινες καὶ ποταμοὶ ὑπὸ τῶν ἐντοπίων ὀνομάζονται.

§ 10. Διαίσεις θαλασσίου ὕδατος.

Τὸ θαλάσιον ὕδωρ διαιρούμενον εἰς τεμάχια σχηματίζει τοὺς ὠκεανούς, τὰς θαλάσσας, τὰ πελάγη, τοὺς κόλπους καὶ τοὺς ὄρμους.

Ὁκεανοὶ ὀνομάζονται τὰ μεγάλα τμήματα εἰς τὰ ὁποῖα διαιρεῖται τὸ θαλάσιον ὕδωρ.

Οἱ ὠκεανοὶ εἶναι οἱ ἀκόλουθοι πέντε.

Α') Ὁ Μέγας ἢ Εἰρηνικὸς ὠκεανὸς μεταξὺ Ἀμερικῆς, Ἀσίας καὶ Αὐστραλίας.

Β') Ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκεανὸς μεταξὺ Ἀμερικῆς, Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς.

Γ') Ὁ Ἰνδικὸς ὠκεανὸς μεταξὺ Ἀφρικῆς, Ἀσίας καὶ Αὐστραλίας.

Δ') Ὁ Νότιος παγωμένος ὠκεανὸς περὶ τὸν Νότιον πόλον, καὶ

Ε') Ὁ Βόρειος παγωμένος ὠκεανὸς περὶ τὸν Βόρειον πόλον διαβρέχων τὰ βόρεια παράλια Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀμερικῆς.

Θάλασσαι ὀνομάζονται τμήματα ὠκεανῶν εἰσχωροῦντα μεταξὺ τῶν ἡπείρων, καθὼς ἢ Μεσόγειος Θάλασσα.

Πελάγη ὀνομάζονται τμήματα θαλασσῶν μακρὰν τοῦ λιμένος καὶ τῆς παραλίας εὐρισκόμενα καθὼς τὸ Ἰκάριον πέλαγος.

Κόλπος ονομάζεται μέρος θαλάσσης εἰσχωροῦν βαθέως εἰς τὴν ξηράν. Τὸ ἐνδότερον μέρος τοῦ κόλπου ονομάζεται μυχός.

§ 11. Ὅρμοι Ἰκαρίας.

Λιμὴν ονομάζεται μικρὸς κόλπος περικλειστος, ὁ ὁποῖος προφυλάττει τὰ πλοῖα ἀπὸ τῶν ἀνέμων. Ὁ προφυλάττων τὰ πλοῖα ἀπὸ πάντων τῶν ἀνέμων ονομάζεται ναύλοχος λιμὴν.

Οἱ λιμένες εἶνε δύο εἰδῶν, Φυσικοὶ καθὼς ὁ λιμὴν τῆς Μήλου, τῆς Σούδας ἐν Κρήτῃ, τῶν Φούρνων κλπ. καὶ τεχνικὸι καθὼς ὁ τῆς Χίου, Σύρου καὶ Τήνου.

Ἡ Ἰκαρία λιμένας δὲν ἔχει, ἀλλὰ μόνον ὄρμους τινὰς οἱ ὁποῖοι προφυλάττουσι τὰ πλοῖα ἀπὸ μερικῶν μόνον ἀνέμων.

Ὁ ὄρμος ονομάζεται μικρότατος κόλπος, ὅπου καταφεύγουσι τὰ πλοῖα ταξιδεύοντα διὰ τὰ προφυλαχθῶσιν ἀπὸ τῆς τρικυμίας.

Ὅρμοις ἢ Ἰκαρία ἔχει τὸν τοῦ Ἁγίου Κηρύκου, Ἀγκαλιάσματος, Φάρου, Γεροῦ, Ἁγίου Φωκᾶ, Εὐδήλου, Γραλιοκαρίου, Ἀρμενιστοῦ καὶ Νᾶ.

Ἰσθμὸς ονομάζεται στενὴ ταινία γῆς ἐνοῦσα δύο ξηρὰς καὶ χωρίζουσα δύο θαλάσσας.

Πορθμὸς ονομάζεται στενὸν πέρασμα θαλάσσης ἐνοῦν δύο θαλάσσας καὶ χωρίζων δύο ξηράς.

Διῶρυξ ονομάζεται ἡ τεχνικὴ αὐλαξ ἐν τῇ θαλάσσῃ διὰ τῆς ὁποίας διέρχονται τὰ πλοῖα καθὼς διῶρυξ τοῦ Σουέζ, τῆς Κορίνθου κλπ.

Ἀκτὴ ονομάζεται ὑψηλὴ καὶ κρημνώδης παραλία ἐπὶ τῆς ὁποίας συντρίβονται (σπῶσιν) ὄρμητικῶς τὰ κύματα.

Θίς ονομάζεται ἡ ἀμμώδης παραλία.

§ 12. Διοικητικὴ διαίρεσις Ἰκαρίας.

Ἡ Ἰκαρία διοικητικῶς ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς διοικήσεως Χίου τοῦ Νομοῦ Αἰγαίου διηρεῖτο ἀνέκαθεν εἰς τρία τμήματα ὀνομαζόμενα Μουχταρίαι.

Α') Τὸ τμήμα τοῦ Φαναρίου μεγαλείτερον κατὰ τὸν πληθυσμὸν τμήμα τῆς νήσου καὶ δεύτερον κατὰ τὴν ἔκτασιν ἔχον πρωτεύουσαν τὸν Ἅγιον Κήρυκον.

Β') Τὸ τμήμα Μεσαρίας, τὸ μικρότερον τῆς νήσου κατὰ τε τὴν ἔκτασιν καὶ τὸν πληθυσμὸν ἔχον πρωτεύουσαν τὸν Εὐδηλον.

Γ') Τὸ τμήμα Περαιμερίας πρῶτον μὲν κατὰ τὴν ἔκτασιν, δεύτερον δὲ κατὰ τὸν πληθυσμὸν ἔχον πρωτεύουσαν τὰς Ράχας.

Τὰ τμήματα ταῦτα μέχρι μὲν τοῦ 1869 εἶχον ἰδίας δημορχικὰς σφραγίδας αἰτίνας ἀπὸ τοῦ 1869 καὶ ἐντεῦθεν ἀντεκατεστάθησαν διὰ τῶν νῦν ἐν χρήσει Μουχταρικῶν τοιοῦτων. Πλὴν τῶν δημορχικῶν σφραγίδων εἶχεν ἡ Ἰκαρία καὶ τὴν τῆς Κοινότητος εἰς τέσσαρα τεμάχια διηρημένην, τῆς ὁποίας χρήσις ἐγένετο μόνον κατὰ τὴν ἐπίσημον μετὰ τῆς Σεβ. Κυβερνήσεως ἀλληλογραφίαν.

Α'.

Τμήμα τοῦ Φαναρίου.

Τὸ τμήμα Φαναρίου λαβὼν τὸ ὄνομα ἀπὸ τινος Φανού, ὅστις ὑψοῦτο ἄλλοτε ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Δρακάνου, τοῦ ὁποίου καὶ ἐρείπια μέχρι σήμερον διατηροῦνται ἔχει τὰ ἀκόλουθα χωρία.

§ 13. Πρωτεύουσα Φαναρίου καὶ Ἰκαρίας.

Ἅγιος Κήρυκος. Πρωτεύουσα τοῦ τμήματος Φαναρίου καὶ ὅλης τῆς νήσου εἶνε ὁ Ἅγιος Κήρυκος λαβὼν

τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ἐν αὐτῷ ἄλλοτε ὑπάρχοντος Ναῖσκου ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἁγίων Μαρτύρων Ἰουλίτης καὶ Κηρύκου 15 Ἰουλίου ἐορταζόντων. Ἀντὶ τοῦ Ναῖσκου τούτου ἐκτίσθη κατόπιν ὁ καὶ μέχρι τοῦδε ὑπάρχων Ἱερὸς Ναὸς τοῦ Ἁγίου Νικολάου 6 Δεκεμβρίου ἐορτάζων. Ὁ Ἅγιος Κήρυκος ἔχει περὶ τὰς 200 οἰκίας. Ἐνταῦθα ἐδρεῦει ὁ ὑποδιοικητῆς (Καϊμακάμης), τὸ Πρωτοδικεῖον, τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μικτὸν Δικαστήριον καὶ τὸ Δημογεροντικὸν Συμβούλιον. Δημόσια καὶ δημοτικὰ γραφεῖα ὁ Ἅγιος Κήρυκος, ἔχει τὸ Διοικητήριον ὅπου ὁ Διοικητῆς συνεδριάζει μετὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐκλεγομένου ὑπὸ τῶν Μουχταροδημογεροντιῶν. Τὸ Πρωτοδικεῖον ἐκδικάζον διαφόρους ποινικὰς καὶ πολιτικὰς ὑποθέσεις. Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μικτὸν Δικαστήριον ἐκδικάζον διαθήκας, προικοσύμφωνα καὶ δωρητήρια καὶ τὸ Δημογεροντικὸν συμβούλιον τοῦ τμήματος Φαναρίου ἐπιβλέπον τὴν διαχείρισιν τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῶν σχολείων τοῦ τμήματος τούτου. Κοινοτικὰ δὲ κτίρια ὁ Ἅγιος Κήρυκος ἔχει τὸν ἱερὸν Ναὸν Ἁγίου Νικολάου, τὸν Ναὸν τῶν Ταξιαρχῶν, ὅστις χρησιμεύει καὶ ὡς νεκροταφεῖον, τὴν Ἑλληνικὴν Σχολὴν «Πλάτων» καὶ τὴν Δημοτικὴν Σχολὴν. Ἐκτὸς τούτων ἤρξατο ἤδη εἰκοδομούμενον δαπάνη τῶν Φαναριτῶν καὶ τὸ Διοικητήριον εἰς ὃ θέλουσιν ἐγκαθιδρυθῆ τὰ γραφεῖα τῆς Διοικήσεως καὶ τοῦ Πρωτοδικείου. Εἰς τὴν πλατεῖαν Ἁγίου Κηρύκου ὑπάρχει κοινοτικὴ κρήνη, παρ' αὐτῇ δὲ δύο πλάτανοι καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν λύγος ἢ λυγαριὰ ἀριθμῶν βίον 150 ἐτῶν. Ὁ Ἅγιος Κήρυκος ἔχει περὶ τὰ 25 ἐμπορικὰ καταστήματα.

§ 14. Κάτω Σπόδα.

Περὶ τὸν Ἅγιον Κήρυκον ὑπάρχουσι τὰ ἐξῆς πέντε χωρία τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται Κάτω Σπόδα διότι εἶνε

ὄρεινά πως καὶ πρὸς αὐτὰ ρέουσι τὰ ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους κατερχόμενα ὕδατα.

Χριστὸς ἢ Λακέδες χωρίον κείμενον Δ τοῦ Ἁγίου Κηρύκου λαβὸν τὸ ὄνομα Χριστὸς ἐκ τῆς ἐνοριακῆς ἐκκλησίας «Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ», ἔχον δὲ 40 οἰκίας καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 70 μαθητάς. ΒΔ τοῦ Χριστοῦ ὑπάρχει ἡ νεόδμητος γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ «Ζωοδόχος Πηγὴ» οἰκοδομηθεῖσα πρὸ δεκαετίας σχεδὸν ἐν ἡ μονάζουσιν 7 μοναχαὶ ἀποζῶσαι ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν χειρῶν αὐτῶν.

Ἁγιος Γρηγόριος ἢ Γλαρέδες πρὸς Δ τοῦ Χριστοῦ κείμενον καὶ λαβὸν τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γρηγορίου 25 Ἰανουαρίου ἐορτάζοντος καὶ ἔχον περὶ τὰς 40 οἰκίας.

Ἁγιος Παντελεήμων ΒΔ τοῦ Ἁγίου Κηρύκου κείμενος, χωρίον λαβὸν τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος καὶ ἔχον ἀνω τῶν 60 οἰκιῶν Παναγία Μαρμαρίων Β τοῦ Ἁγίου Κηρύκου κείμενον χωρίον λαβὸν τὸ ὄνομα Παναγία ἐκ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ «Κοίμησις τῆς Θεοτόκου» 15 Αὐγούστου ἐορτάζοντος, ἔχον δὲ περὶ τὰς 95 οἰκίας καὶ λαμπρὸν Δημοτικὸν σχολεῖον εἰς 8 φοιτῶσι 60 περίπου μαθηταί.

Κουντουμάς ἢ Εὐαγγελίστρια πρὸς Β τοῦ Ἁγίου Κηρύκου κείμενον χωρίον, λαβὸν τὸ ὄνομα Εὐαγγελίστρια ἐκ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ «Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου» 25 Μαρτίου ἐορτάζοντος, ἔχον δὲ μετὰ τῆς συνοικίας αὐτοῦ «Τσουρέδος» περὶ τὰς 60 οἰκίας.

§ 15. Ἐπάνω Σπόδα.

Πρὸς Β τοῦ Κουντουμᾶ ὑπάρχει ὁ Τσουρέδος συνοικία αὐτοῦ ἔχουσα 15 οἰκίας καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 60 μαθητάς, ἐπειδὴ φοιτῶσιν εἰς αὐτὸ καὶ οἱ παῖδες τῶν παρακειμένων χωρίων Μαυράτου καὶ

Ὁξές, ΒΔ τοῦ Κουντουμᾶ ὑπάρχει τὸ χωρίον Μαυράτον λαβὸν τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ πρώτου οἰκιστοῦ Μαύρου καλουμένου, ἔχον δὲ περὶ τὰς 20 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀποτομῆς τῆς Τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου 29 Αὐγούστου ἐορτάζουσιν. Πρὸς Β τοῦ Κουντουμᾶ καὶ τοῦ Ἀγ. Κηρύκου ὑπάρχει τὸ χωρίον Ὁξές ἔχον 30 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀγίας Μαρτῶνης. ΝΑ τῆς Ὁξές καὶ ΒΑ τοῦ Κουντουμᾶ ὑπάρχει τὸ Μαυρικάτον συνοικία Ὁξές ἔχουσα περὶ τὰς 20 οἰκίας.

ΒΑ τοῦ Ἀγίου Κηρύκου καὶ εἰς ἀπόστασιν μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας ὑπάρχει τὸ ὄρεινόν χωρίον Καταφύγι ἔχον ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀγίας Τριάδος καὶ τοῦ Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου 26 Ὀκτωβρίου ἐορτάζουσιν, περὶ τὰς 60 οἰκίας καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἔχον περὶ τοῦ 70 μαθητὰς, ἐπειδὴ φαίνεται αὐτὰ διὰ τὸ πλῆσιον καὶ οἱ παῖδες τοῦ Μαυρικάτου. ΒΑ τοῦ Καταφυγίου ὑπάρχει ἐξωκλήσιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγίου Νικολάου τιμώμενον ὑπὸ τὸ ἄγιον βῆμα τοῦ ὁποῖου ὑπάρχει καταβόθρα μὴ ἔχουσα ἔξοδον καὶ χωροῦσα περὶ τοῦ 500 ἀνδρας. Ἐκ ταύτης κατὰ παράδοσιν ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα Καταφύγι, διότι, ὅτε ποτὲ, ὡς λέγεται, ἦλθον περικταὶ καὶ περιεκύκλωσαν τὸ χωρίον, οἱ κάτοικοι ἐκκλησιαζόμενοι κατὰ τύχην τῇ ὁδηγίᾳ τοῦ ἱερέως ψάλλοντος τὸ «Κύριε, καταφυγή σὺ ἐγεννήθης ἡμῖν ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ» κατῆλθον ἐν τῇ καταβόθρᾳ καὶ ἐσώθησαν.

§ 16. Τὰ ἐξ Ἀνέμου χωρία τοῦ Φαναρίου.

ΒΔ τοῦ Καταφυγίου καὶ εἰς ἀπόστασιν μιᾶς καὶ πλέον ὥρας ἀπ' αὐτοῦ ὑπάρχει τὸ Περδίκι λίαν εὐάερον χωρίον ἔχον περὶ τὰς 110 οἰκίας, ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀγίας Μαρτῶνης καὶ Δημοτικὸν σχο-

λεϊον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 60 μαθητάς. Ἐπίνειον τοῦ Περδικίου εἶνε ὁ ὄρμος Ἅγιος Φωκᾶς λαβὼν τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ἐν αὐτῷ ὑπάρχοντος ἐξωκκλησίου ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Φωκᾶ. Νεῖα συνοικία Περδικίου παράλιος πρὸς Β αὐτοῦ κειμένη ἔχουσα περὶ τὰς 15 οἰκίας καὶ ἐκκλησίδιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τιμώμενον.

ΝΔ τοῦ Περδικίου ὑπάρχουσι τὰ χωργιούδια τρία τὸν ἀριθμόν. Μονοκάμπιον ἔχον περὶ τὰς 25 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου 15 Αὐγούστου ἑορτάζουσιν. Πλωμάριον ἔχον 20 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν, ἐπ' ὀνόματι τῶν παμμεγίστων Ταξιαρχῶν 8 Νοεμβρίου ἑορτάζουσιν καὶ Μιλιποῦν ἔχον 15 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου. Τὰ χωρία ταῦτα ἔχουσιν ἐν Δημοτικὸν σχολεῖον ἐν Πλωμαρίῳ ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 25 μαθητάς, ἀπατελοῦσι δὲ καὶ μίαν ἐνορίαν τοῦ ἐφημερίου αὐτῶν ἱερέως γοῦντος ἐκ περιτροπῆς τὰς ἐκκλησίας αὐτῶν.

Δ τῶν χωργιουδίων ὑπάρχει τὸ Καραβόσταμον παράλιον χωρίον συνδεόμενον μετὰ τοῦ Γέροντος καὶ ἔχον ὁμοῦ ἄνω τῶν 120 οἰκιῶν, ἐνοριακὰς ἐκκλησίας τοὺς Ἁγίους Πάντας, τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον 26 Αὐγούστου ἑορτάζοντα καὶ τοὺς Ἁγίους Ἀναργύρους καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν 70 μαθητάς. Τὸ Καραβόσταμον διαβρέχει πρὸς Ἀνατολὰς μὲν ὁ Ἄρης ποταμὸς, εἰς τὸ μέσον δ' ὁ χεῖμαρος Καραβοστάμου, ὅστις κατὰ τὸ ἔτος 1892 καταβάς λίαν ὀρμητικῶς παρέσυρε καὶ κατηδάφισε τὰς παρὰ τὰς ὄχθας αὐτοῦ ὑπαρχούσας οἰκίας τῶν Καραβοσταμίων.

§ 17. Τὰ Ἀνατολικά Ἁγίου Κηρύκου.

Πρὸς Ἀνατολὰς τοῦ Ἁγίου Κηρύκου βαδίζοντες ἀπαντῶμεν κατὰ πρῶτον τὰ Θέρμα ἡμίσειαν ὦραν μακρὰν

τοῦ Ἁγίου Κηρύκου ἀπέχοντα. Ἐνταῦθα ὑπάρχει πηγή θερμῶν ὑδάτων, τὰ ὁποῖα ὑπάγονται εἰς τὴν τάξιν τῶν σιδηρούχων καὶ διακόσια βήματα μακρὰν ἄλλη πηγή θερμῶν ὑδάτων, τὰ ὁποῖα ὑπάγονται εἰς τὴν τάξιν τῶν θειούχων. Ἐκ τῶν θερμῶν τούτων πηγῶν μαρτυρεῖται ὅτι αὐτόθι ὑπῆρχον τὰ θέρμα ἢ αἱ Θέρμαι μία τῶν τριῶν ἀρχαίων πόλεων τῆς Ἰκαρίας. Ἐνταῦθα πολλοὶ ἐκ τῆς Σάμου καὶ τῆς προσκειμένης παραλίας τῆς Μ. Ἀσίας καταφεύγουσι πρὸς θεραπείαν. Ἐκ τῶν θέρμων νῦν χωρεῦντες πρὸς Ἀνατολὰς καὶ διερχόμενοι τὸ Ἁγ- κάλλισμα ἕρπον εἰς ὃν πολλάκις καταφεύγουσι τὰ πλοῖα ἵνα προσφυλαχθῶσιν ἀπὸ τοῦ Νοτίου ἀνέμου προσβάλλον- τος μεγάλως τὸν ἕρπον Ἁγίου Κηρύκου, τὰ Κεραμέ- μικρὸν ἕρπον, ὅπου ὑπάρχει καὶ ἐξωκκλήσιον ἐπ' ὀνό- ματι τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου τιμώμενον καὶ τῇ 8η Σεπτεμβρίου ἐορτάζον φθάνοντες μετὰ τρίωρον καὶ πλέον ὁδοπορίαν ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Κηρύκου εἰς Φάρου πεδιάδα κατάφυτον ὑπ' ἀμπελώνων. Ἐνταῦθα ὑπάρχει ἐκκλη- σίδιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλεμάρτυρος Γεωργίου τιμώ- μενον καθὼς καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἀκρωτηρίου Δρα- κάνου ἐρείπια παλαιοῦ φάρου (φανοῦ) ἐξ οὗ δλον τὸ πέ- ριξ μέρος καὶ σὺν αὐτῶ ὀλόκληρον τὸ τμήμα ἔλαβε τὸ ὄνομα Φανάριον.

§ 18. Τὰ Νότια Ἁγίου Κηρύκου.

Πρὸς τὰ ΝΔ τοῦ Ἁγίου Κηρύκου βαδίζοντες ἀπαν- τῶμεν κατὰ πρῶτον τὸν Ἀνεμόμυλον, εἶτα τὸν Ξηρό- καμπον, ἀκολούθως δὲ τὸ Λωβοκομεῖον ἡμίσειαν ὄραν μακρὰν τοῦ Ἁγίου Κηρύκου οἰκοδομηθὲν ἐν ἔτει 1890 φθάνομεν μετὰ μίαν ὄραν μακρὰν τοῦ Ἁγίου Κηρύκου εἰς τὴν ἱερὰν Μονὴν «Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου» τὴν ἐπονομαζομένην Λευκάδα. Ἡ ἱερὰ αὕτη Μονὴ ἐκ- τίσθη ἐν ἔτει 1770 ὑπὸ τινος ἱερομονάχου Χίου Νίφω-

νος ὀνόματι, μονάζουσι δ' ἐν αὐτῇ 20 καὶ πλέον μοναχοὶ κοινοβιακῶς ζῶντες καὶ ἐκ τῆς προσωπικῆς αὐτῶν ἐργασίας ποριζόμενοι τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα.

Ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ Μονῇ ἤσκησε καὶ ὁ Ἅγιος Μακάριος ὁ Κορίνθου μεγάλως συντελέσας εἰς τὴν οἰκοδομὴν αὐτῆς καὶ τοῦ ὁποίου τὸ ἡσυχαστήριον (κελλίον) εἰς σωρὸν ἐρειπίων ὑπὸ τοῦ χρόνου μεταβληθὲν δείκνυται ἔτι καλούμενον ὑπὸ τῶν μοναζόντων πατέρων Δεσποτικόν. Φόρον σεβασμοῦ ἀποτίνοντες οἱ μονάζοντες πατέρες ἔκτισαν παραπλεύρως τῆς ἱερᾶς Μονῆς περικαλὲς ναῖδριον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Μακαρίου. Πρὸς Α τῆς ἱερᾶς Μονῆς ὑπάρχει πηγὴ θερμῶν ὑδάτων, τὰ ὁποῖα ἀνάγονται εἰς τὴν τάξιν τῶν μεταλλούχων καὶ ὀνομάζονται κοινῶς τὰ Θέρμα τῆς Μονῆς.

§ 19. Ξυλοσύρτης καὶ Περίχου.

Ἐκ τῆς ἱερᾶς Μονῆς βαδίζοντες πρὸς νότον μετὰ ἡμίσειαν ὥραν φθάνομεν εἰς Ξυλοσύρτην χωρίον παράλιον ἔχον περὶ τὰς 70 οἰκίας, Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 60 μαθητὰς καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Β τοῦ Ξυλοσύρτου εἶνε τὰ Χάλκια συνοικία αὐτοῦ. Πρὸς Δ τοῦ Ξυλοσύρτου βαδίζοντες καὶ διαβαίνοντες τὸν χεῖμαρρον Βουδοχελές, ὁ ὁποῖος διαχωρίζει τὸν Ξυλοσύρτην ἀπὸ τὰ Περίχου φθάνομεν μετὰ μίαν σχεδὸν ὥραν εἰς τὰ Περίχου, τὰ ὁποῖα καὶ Κατσιμετάτων λέγονται καθὼς καὶ Χρυσόστομος ἐκ τῆς ἐνοριακῆς ἐκκλησίας «Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος» καλουμένης καὶ εἰς τὸ μέσον τῆς ἐδοῦ οὔσης. Τὰ Περίχου κατὰ παραφθορὰν τῆς λέξεως Περίχωρα ἔχουσα περὶ τὰς 110 οἰκίας, δημοτικὴν κρήνην παρὰ τὴν δημοσίαν ὁδὸν καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον οἰκοδομηθὲν δαπάνῃ τοῦ Πανσιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου Ἡλιοῦ Μουσέτη, εἰς ὃ φοιτῶσι περὶ τοὺς 60 μαθητὰς. ΝΔ τούτων

καὶ εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς τετάρτου τῆς ὥρας ὑπάρχουσιν αἱ Βαλανιδζαὶ ἔχουσαι ὠραίαν τοποθεσίαν καὶ ὀλίγον μακρότερον ΝΔ ἢ Βαῶνη πεδιάς κατὰφυτος ὑπὸ ἐλαιῶν. Ἐπίνειον τῶν Περίχου (περιχώρων) εἶνε τὸ Δειδιάδιον κείμενον πρὸς Ν καὶ ἡμίσειαν ὥραν μακράν.

§ 20. Σχολεῖα Φαναρίου καὶ συντήρησις αὐτῶν.

Πάντα τὰ σχολεῖα τοῦ τμήματος Φαναρίου Ἰκαρίας διοικοῦνται ὑπὸ τοῦ Δημογεροντικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον διορίζει τοὺς διδασκάλους, ἐνεργεῖ τὰς εἰσπράξεις τῶν κοινοτικῶν πόρων καὶ τὰς πληρωμὰς τῶν μισθῶν τῶν διδασκάλων διὰ τοῦ ταμίου τῆς κοινότητος. Κοινοτικοὶ πόροι εἶνε οἱ ἀκόλουθοι.

1) Τὰ εἰσιτήρια τῶν μαθητῶν.

2) Αἱ συνδρομαὶ τῶν ἐνοικιακῶν Ναῶν.

3) Ὁ φόρος τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς πωλούμενος διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας.

4) Ὁ φόρος τῶν αἰγοπροβάτων πωλούμενος διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας.

5) Ἡ ἐνοικίασις τῶν Θέρμων γιγνομένη διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας.

6) Οἱ τόκοι τοῦ κληροδοτήματος τοῦ μακαρίτου Ἀναγνώστου Παμφίλη.

7) Τὸ ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ νομίσματος προερχόμενον κέρδος τοῦ μονοπωλείου τῶν βιβλίων καὶ

8) Ἡ τελωνειακὴ ἐπιχορήγησις τὴν ὁποίαν ἡ Σ. Κυβέρνησις παρέχει εἰς τὴν κοινότητα Ἰκαρίας δυνάμει τῶν προνομίων τῆς Μαχτοῦ.

Ἐκ πάντων τούτων τῶν κοινοτικῶν πόρων μόλις εἰσπράττεται τὸ ἐπαρκοῦν χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὴν μισθοδοσίαν τῶν διδασκάλων.

B.

Τμήμα Μεσαρίας.

Τὸ τμήμα Μεσαρίας ὀνομασθὲν οὕτως ὡς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς αὐτοῦ θέσεως ἐπειδὴ κατέχει τὸ κέντρον τῆς νήσου (μέσον μέρος) εἶνε τὸ κάλλιστον ὡς πρὸς τὴν γονιμότητα τοῦ ἐδάφους. Ἔχει δὲ τὰ ἀκόλουθα χωρία.

§ 21. Εὐδήλος καὶ τὰ ἀνατολικά αὐτοῦ.

Πρωτεύουσα τοῦ τμήματος Μεσαρίας εἶνε ὁ Εὐδήλος παράλιον χωρίον κείμενον ἐπὶ τῆς βορείου ἀκτῆς τῆς νήσου, ἔχον δὲ περὶ τὰς 100 οἰκίας, ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἱερομάρτυρος Χαλαλάμπους μετὰ τῶν παρεκκλησιῶν Ἁγίου Νικέλαος καὶ Ἁγίου Ἰσίδωρος, Σχολεῖα ὁ Εὐδήλος ἔχει ἐν δίτακτον Ἑλληνικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν 15 μαθητὰς, Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοῦς 60 μαθητὰς καὶ Δημοτικὸν Παρθεναγωγεῖον ἀριθμοῦν περὶ τὰς 40 μαθητριάς. Ὁ δρμος Εὐδήλου ἀσφαλῆς καὶ ὀλιγοδάπανος διὰ τὴν κατασκευὴν λιμένος.

Πρὸς Ἀνατολὰς Εὐδήλου βαδίζοντες καὶ διερχόμενοι τὸ Φλὲς συνοικίαν Εὐδήλου ἔχουσιν περὶ τὰς 10 οἰκίας καὶ ἐξωκλήσιον ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου τῇ 15ῃ Αὐγούστου ἑορτάζον, τὰ Κεραμὲ συνοικίαν ὡσαύτως Εὐδήλου ἔχουσιν περὶ τὰς 20 οἰκίας, καὶ ἐνοριακὰς ἐκκλησίας δύο μίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου 29 Αὐγούστου ἑορτάζουσιν, καὶ ἄλλην ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Κυριακῆς 7 Ἰουλίου ἑορτάζουσιν φθάνομεν εἰς Ἁγίαν Ἀρμένην τοποθεσίαν λαβοῦσαν τὸ ὄνομα ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ ἄλλοτε ὑπαρχούσης ἐξοχικῆς ἐκκλησίας «Ἁγία Ἑρμιόνη» 4 Σεπτεμβρίου ἑορταζούσης. Πρὸς Ν ὑπάρχει τὸ Κυπαρίσι καὶ πρὸς

ΝΑ τούτου ὁ Φοίνικας συνοικία Ἀραθούσης ἔχουσαι
περὶ τὰς 10 οἰκίας.

Ἐκ τῆς Ἀγίας Ἀρμένης χωροῦντες ΝΑ μετὰ ὁδο-
πορίαν μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας ἀπὸ τὸν Εὐδήλον φθά-
νομεν εἰς Ἀράθουσαν χωρίον ὄρεινόν ΝΑ τοῦ Εὐδήλου
ἔχον περὶ τὰς 60 οἰκίας ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνό-
ματι τῆς Μεγαλομάρτυρος Μαρίνης 17 Ἰουλίου ἐορτά-
ζουσαν καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 60
μαθητάς. Τὴν Ἀράθουσαν πρὸς Δ. διαβρέχει ὁ χεῖμαρ-
ρος Μυλζέντας παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ὁποίου ὑπάρχει
ἐκκλησίδιον ἐπ' ὀνόματι τῆς Μεγαλομάρτυρος τοῦ Χρι-
στοῦ Παρασκευῆς 26 Ἰουλίου ἐορτάζον καὶ πρὸς Α ὁ
χεῖμαρρος Καραβοστάμου διαχωρίζων τὸ τμήμα Φανα-
ρίου ἀπὸ τὸ τμήμα Μεσαρίας. Ἐπίγειον τῆς Ἀραθούσης
εἶνε τὸ Καραβόσταμον.

22. Δυτικὰ Εὐδήλου.

Πρὸς Δ τοῦ Εὐδήλου βαδίζοντες καὶ διερχόμενοι τὸ
Φύτευμα συνοικίαν Εὐδήλου ἔχουσαν 6 οἰκίας εἰσερ-
χόμεθα μετὰ ἡμισείαν ὥραν μακρὰν τοῦ Εὐδήλου εἰς
Κάμπον πεδιάδα κατάφυτον ὑπ' ἀμπέλων καὶ ἔχουσαν
περὶ τὰ 60 οἰκήματα ἐν οἷς διαμένουσιν οἱ ἐκ τῶν ἄλ-
λων χωρίων καλλιεργοῦντες τὰ κτήματα αὐτῶν. Ἐνταῦ-
θα ὑπάρχουσι ἐρίπεια παλαιὰ, εἰς ἡμικατεστραμμένους
πύργους καλούμενος κοινῶς Παλάτι, διάφοροι ἐπιγραφαὶ
καὶ Ναὸς παλαιὸς Βυζαντινοῦ ρυθμοῦ ἐπ' ὀνόματι τῆς
Ἀγίας καὶ Μεγαλομάρτυρος Εἰρήνης τῆ 5ῃ Μαΐου πα-
νηγυρίζων. Ἐκ τῶν διατηρουμένων ἐρείπειων εἰκάζεται
δτι αὐτόθι ὑπῆρχεν ἡ Οἰνέη μία τῶν τριῶν ἀρχαίων πό-
λεων τῆς Ἰκαρίας. Τὸν Κάμπον κατὰ μῆκος διαβρέχει
ὁ ποταμὸς Βουτσιδῆς δεχόμενος τὰ ὕδατα τῶν χεῖμαρρων
Σταθούσης καὶ Λειβάδων καὶ χρησιμεύων ὡς ὄριον τὸ δια-
χωρίζον τὸ τμήμα Μεσαρίας ἀπὸ τὸ τμήμα Περαμερίας.

§ 23. Τὰ Νότια Εὐδήλου.

Πρὸς Νότον Εὐδήλου χωροῦντες καὶ διερχόμενοι τὸν Κατοίριφον συνοικίαν Εὐδήλου, Ἀνάκυμα σμικροτάτην πεδιάδα κατάφυτον ὑπ' ἀμπέλων, Ξανθὴν συνοικίαν ὡσαύτως Εὐδήλου ἔχουσαν περὶ τὰς 10 οἰκίας ἐν αἷς διαμένουσιν οἱ Μεσαρίται καλλιεργοῦντες τὰ κτήματα αὐτῶν φθάνομεν εἰς Ἀκαμάτραν ἢ Κᾶ χωρίον, μεσόγειον χωρίον ἀπέχον μίαν καὶ πλέον ὥραν ἀπέχον τοῦ Εὐδήλου. Ἡ Ἀκαμάτρα ἔχει περὶ τὰς 70 οἰκίας, τρεῖς ἐνοριακὰς ἐκκλησίας τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου ἐπονομαζομένην «Παναγία ἢ Λέφενα», τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ τοὺς Ταξιάρχας μετὰ τῶν παρεκκλησιῶν αὐτῶν καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 50 μαθητάς. Πρὸς Α τῆς Ἀκαμάτρας καὶ εἰς ἀπόστασιν μιᾶς ὥρας μακρὴν εἶναι ὁ Δρῦτσουλας χωρίον ἔχον περὶ τὰς 20 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἁγίων Πάντων. Πρὸς Β. τοῦ Δρῦτσούλου εἶνε ἡ Διήγη συνοικία αὐτοῦ ἔχουσα περὶ τὰς 10 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν πρὸς τιμὴν τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου.

§ 24. Τὰ ἀπ' ἔσω χωρία Μεσαρίας.

Πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Ἀκαμάτρας χωροῦντες μετὰ ἡμίσειαν ἀπ' αὐτῆς ὥραν φθάνομεν εἰς Δάφνην χωρίον μεσόγειον ἔχον περὶ τὰς 50 οἰκίας καὶ δύο ἐνοριακὰς ἐκκλησίας μίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου καὶ ἄλλην ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου 24 Ἰουνίου εορτάζουσιν. Ἐκεῖθεν νοτιώτερον βαδίζοντες μετὰ δέκα καὶ πέντε ὡς ἔγγιστα λεπτῶν ἀπὸ τῆς Δάφνης φθάνομεν εἰς Πλατάνι χωρίον ὡσαύτως μεσόγειον ἔχον περὶ τὰς 25 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τιμωμένην καὶ ἐπονομαζομέ-

νην «Παναγία τοῦ Κύκου». Εἰς τὸ μέσον Δάφνης καὶ Πλατανίου ὑπάρχει τὸ Ἑλληνικὸν σχολεῖον Μεσαρίας δίτακτον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 12 μαθητὰς καὶ τὸ Δημοτικὸν σχολεῖον τῶν ἀπ' ἔσω χωρίων ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 60 μαθητὰς.

Τὸ Πλατάνι κατὰ μῆκος διαβρέχει τὸ ρεῦμα Στελι ἐξ οὗ καὶ τὸ κέντρον τῆς συναθροίσεως τῶν κατοίκων Πλατανίου ὀνομάζεται Στελι, ὅπου ὑπάρχει καὶ Δημοτικὴ κρήνη.

§ 25. Κοσῆκια καὶ Πετροπούλιον.

Νοτιώτερον τούτων χωροῦντες μετὰ ἡμίσειαν ὥραν φθάνομεν εἰς Κοσῆκια (ὀνομασθὲν οὕτω κατὰ τὸν γλωσσολόγον κ. Γ. Χατζιδάκην ἐκ τοῦ Οἰκοσῆκια), χωρίον μεσόγειον ἔχον περὶ τὰς 28 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου ἐπιλεγομένην «Παναγία ἡ Δέσποινα» καὶ τῇ 15ῃ Αὐγούστου ἐρτάζουσιν. Πρὸς Α τῶν Κοσῆκίων ὑπάρχει τὸ Πριόνι, βουνὸς ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἐκκλησίαιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐπονομαζομένου Δοργανᾶ, μετὰ ἀρχαίων στηλῶν, αἵτινες κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ Ναοῦ τῆς Ταυροπόλου Ἀρτέμιδος ἐκεῖ πλησίον ὑπάρχοντες. Ἐνταῦθα ὑπάρχουσι καὶ λείψανα ἀρχαίου τείχους, τὸ ὁποῖον ἀνῆκεν εἰς τι φρούριον ἐξ οὗ καὶ μέχρι σήμερον τὸ μέρος τοῦτο ὀνομάζεται Κάστρον.

Πρὸς Δυσμᾶς τῶν Κοσῆκίων βαδίζοντες καὶ διαβαίνοντες τὸν χεῖμαρρον Λειβάδα φθάνομεν μετὰ ἕν τέταρτον τῆς ὥρας εἰς Πετροπούλιον χωρίον ὄρεινόν καθὼς ὡς κείμενον παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Χριστοῦ βουνί, ἔχον περὶ τὰς 20 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐπονομαζομένην «Παναγία ἡ Ἀντιφωνήτισσα» καὶ τῇ 15ῃ Αὐγούστου

έορτάζουσαν. Ἐνταῦθα ὑπάρχει καὶ σπήλαιον εἰς ὃ σχηματίζονται σταλακτίται καλούμενοι κοινῶς ὑπὸ τῶν ἔντοπιῶν Ἰμνιο.

§ 26. Τὰ Νότια χωρία Μεσαρίας.

Πρὸς Ν τοῦ Πετροπουλίου χωροῦντες καὶ διαβαίνοντες τὸν βουνὸν Νοσὲ κατερχόμεθα εἰς Μαγγανίτην ἀποικίαν Πετροπουλίου, χωρίον παράλιον κείμενον εἰς τὰ Ν τῆς νήσου καὶ ἔχον περὶ τὰς 40 οἰκίας, ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Νικολάου 6 Δ)βρίου έορτάζουσαν καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 30 μαθητάς. Πρὸς Ἀνατολὰς τοῦ Μαγγανίτου βαδίζοντες μετὰ δύο ὥρας φθάνομεν εἰς Πλαγιὰν ἀποικίαν Κοσηκίων παράλιον ὡσαύτως χωρίον κείμενον πρὸς Ν τῆς νήσου, ἔχον δὲ περὶ τὰς 15 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου 8 Σ)βρίου έορτάζουσαν. Πρὸς Ἀνατολὰς τῆς Πλαγιᾶς βαδίζοντες φθάνομεν εἰς τὰ χωρία ἀποικίαν Πλατανίου χωρίον παράλιον πῶς ἔχον 30 οἰκίας, Ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου 8 Σ)βρίου έορτάζουσαν καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 25 μαθητάς. Ἀνατολικώτερον τούτων χωροῦντες μετὰ ἡμίσειαν ὥραν φθάνομεν εἰς Βαρδαράδων συνοικίαν αὐτῶν ἔχουσαν 6 ἢ 7 οἰκίας καὶ εἶτα εἰς τὸ ρεῦμα τῶν Τσαμπατάτων τὸ διαχωρίζον τὸ τμήμα Μεσαρίας ἀπὸ τοῦ τμήματος Φαναρίου.

§ 27. Σχολεῖα Μεσαρίας καὶ συντήρησις αὐτῶν.

Πάντα τὰ σχολεῖα τοῦ τμήματος Μεσαρίας διοικεῦνται ὑπὸ τοῦ Δημογεροντικοῦ Συμβουλίου Μεσαρίας, τὸ ὁποῖον διορίζει τοὺς διδασκάλους, ἐνεργεῖ τὰς εἰσπράξεις τῶν κοινοτικῶν πόρων καὶ τὰς πληρωμὰς τῶν μισθῶν τῶν διδασκάλων διὰ τοῦ ταμίου τῆς Κοινότητος. Κοινοτικοὶ πόροι Μεσαρίας εἶναι οἱ ἀκόλουθοι.

1) Τὰ εἰσιτήρια τῶν μαθητῶν.

2) Ὁ φόρος τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς πωλούμενος διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας.

3) Ὁ φόρος τῶν αἰγοπρεβάτων καὶ φορτηγῶν ζῶων πωλούμενος διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας.

4) Τὸ ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ νομίματος προερχόμενον κέρδος τοῦ μονοπωλείου τῶν βιβλίων καὶ

5) Τὰ δύο τρίτα τοῦ φόρου τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς ἐκ τοῦ ὄρου Καραβοστάμου.

Ἐκ πάντων τούτων τῶν κοινοτικῶν πόρων εἰσπράττεται εὐκόλως τὸ ποσὸν τὸ ἐπαρκεῖν διὰ τὴν μισθοδοσίαν τῶν διδασκάλων. Σημ. Ἀσύγγνωστον ἀδίκημα εἰς τοὺς μαθητὰς διαπράττουσιν οἱ τὰ ἐκπαιδευτήρια Μεσαρίας διευθύνοντες διατηροῦντες. Ἐνεκεν λόγων ἰδιοτελείας δύο δέτακτα Ἑλληνικὰ σχολεῖα ἀριθμοῦντα ἕκαστον δεκάδα μαθητῶν καὶ στερούμενοι σχολαρχικῆς τάξεως. Εὐχῆς ἔργον ἤθελεν εἶσθαι ἂν οἱ δυναμένοι ἐνήργουν ἵνα καταργηθῇ τὸ ἐν ἑκ τῶν δύο Ἑλληνικῶν σχολείων καὶ ἀναδιοργανωθῇ τὸ ἕτερον τέλειον καὶ πλήρες, ὡς ἀπαιτεῖ ὁ περὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως Νόμος.

Γ'.

Τμήμα Περαμερίας.

Τὸ τμήμα Περαμερίας ὀνομασθὲν οὕτως ὡς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς αὐτοῦ θέσεως, ἐπειδὴ κατέχει τὸ πέραν μέρος τῆς νήσου ὑποδιαιρεῖται εἰς τρία μικρότερα διαμερίσματα α.) τὴν Περαμερίαν β.) τὰς Ράχας καὶ γ.) τὸν Πάπαν· ἔχει δὲ τὰ ἀκόλουθα χωρία.

§ 28. Πρωτεύουσα Περαμερίας.

Πρωτεύουσα τοῦ τμήματος Περαμερίας εἶνε αἱ Ράχαι χωρίον μεσόγειον κείμενον εἰς τὸ μέσον τοῦ τμήμα-

τος ἔχον ἄνω τῶν 200 οἰκιῶν καὶ διαιρούμενόν εἰς τρεῖς ἑνορίας, τὴν ἑνορίαν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ μετὰ τῶν παρεκκλησιῶν Ἁγίου Γεωργίου καὶ Ἁγίου Ἰωάννου, ἔχουσαν περὶ τὰς 100 οἰκίας καὶ Ἀστικὴν Σχολὴν ἀριθμοῦσαν περὶ τοὺς 70 μαθητάς. β.) Τὴν ἑνορίαν τοῦ Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου μετὰ τῶν παρεκκλησιῶν Παναγία 8 Σεπτεμβρίου ἑορτάζουσα καὶ ἅγιος Χαλαράμπης ἔχουσαν περὶ τὰς 40 οἰκίας καὶ γ.) τὴν ἑνορίαν τοῦ ἱερομάρτυρος Πολυκάρπου 23 Φεβρουαρίου ἑορτάζουσαν μετὰ τοῦ παρεκκλησίου τῆς ἁγίας Παντελεήμων ἔχουσαν περὶ τὰς 50 οἰκίας. Αἱ δύο αὗται ἑνορίαὶ ἔχουσιν ἔν Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 50 μαθητάς. Αἱ Ράχαι ἔχουσι καὶ Δημοτικὸν Παρθεναγωγεῖον ἀριθμοῦν περὶ τὰς 40 μαθητρίδας. Ἐπίγειον τῶν Ραχῶν εἶνε ὁ Ἀρμενιστῆς πάλαι Ἰστοὶ καλούμενος καὶ κείμενος πρὸς Α τοῦ Στρεφονίου ἀκρωτηρίου καὶ πρὸς Β τῶν Ραχῶν, ἀφ' ὧν ἀπέχει πλέον τῆς ὥρας. Ἐνταῦθα ὑπάρχουσι περὶ τὰ 30 οἰκήματα χρησιμεύοντα ὡς ἀποθήκαι τῶν ἐμπορῶν καὶ τῶν πλοιάρχων.

Τὰς Ράχας κατὰ μῆκος διαβρέχουσιν οἱ ποταμοὶ Μύρσωνας διαχωρίζων τὰς Ράχας ἀπὸ τὴν Περαιμερίαν καὶ χυνόμενος εἰς Μεσακτῆν. Ὁ Χάρακας διαχωρίζων τὰς ἑνορίας Χριστοῦ καὶ ἁγίου Δημητρίου ἀπὸ τὴν ἑνορίαν ἁγίου Πολυκάρπου καὶ χυνόμενος εἰς Λειβάδιον, καὶ ὁ Χάλαρης διαχωρίζων τὰς Ράχας ἀπὸ τὴν Προσπέραν καὶ χυνόμενος εἰς Νᾶ Δ τοῦ Ἀρμενιστοῦ. Ὁ Νᾶς ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε διατηρουμένων ἐρειπίων εἰκάζεται ὅτι ἦτο λιμενίσκος τὸ πάλαι, τὸν ὁποῖον οἱ ἐγγῶροι ἔν' ἀπαλλαγῶσι τῶν πειρατῶν προσέχωσαν διὰ κορμῶν δένδρων μεγάλως εἰς τοῦτο συντελέσαντος καὶ τοῦ εἰς αὐτὸ τὸ μέρος ἐκβάλλοντος ποταμοῦ Χάλαρη. Εἰς τὸ στόμιον τοῦ λιμένος κατὰ παράδοσιν λέγεται ὅτι

ὑπῆρχε τὸ πάλαι ἄγαλμα κατὰ τινὰς μὲν τῆς Ἀθηνᾶς καθ' ἡμᾶς δὲ τῆς Ἀρτέμιδος κρατούσης εἰς τὴν χεῖρα μῆλον, (διότι ἐν Ἰκαρία ἐλατρεύετο τὸ πάλαι ἡ Ἄρτεμις), τὸ ὁποῖον χωσθὲν διακρίνεται μόνον ἔταν ὁ ποταμὸς ὀρμητικώτατα καταβάς συμπαρασύρη τὴν ἄμ-
μον.

§ 29. Τὰ χωρία Περαιμερίας.

Πρὸς Α τῶν Ραχῶν βαδίζοντες καὶ διαβαίνοντες τὸν Χάρακαν καὶ τὸν Μύρωνα ποταμὸν φθάνομεν μετὰ ἡμίσειαν ὥραν εἰς Μουντὲ, ἔνθα εἰς τὸ Β μέρος τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς Περαιμερίαν ἐπὶ τινος γηλόφου ὑπάρχει ἐξωκκλήσιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου τιμώμενον καὶ πολλοὺς προσελκύνει προσκυνητὰς ἐξ ὅλης τῆς νήσου κατὰ τὴν ἑορτὴν καὶ πανήγυριν αὐτοῦ τελουμένην τῇ 25ῃ Μαρτίου. Ἐκ τοῦ Μουντὲ διευθυνόμενοι πρὸς Α καὶ διαβαίνοντες διαφόρους χειμάρρους καὶ τὸν Χαλικιᾶν ποταμὸν φθάνομεν μετὰ μίαν ὥραν εἰς Περαιμερίαν, τὴν ὁποίαν ἀποτελοῦσι τὰ ἐξῆς χωρία.

Μάραθον χωρίον μεσόγειον ΒΑ τῶν Ραχῶν κείμενον καὶ ἔχον περὶ τὰς 30 οἰκίας καὶ δύο ἐνοριακὰς ἐκκλησίας, τὴν μὲν ἐπ' ὀνόματι τοῦ προφήτου Δανιὴλ 17 Δεκεμβρίου ἑορτάζουσιν τὴν δ' ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου 29 Αὐγούστου ἑορτάζουσιν μετὰ τῶν παρεκκλησιῶν αὐτῶν ἄς καὶ ἐναλλάξ ἱερουργεῖ ὁ ἐφημέριος αὐτῶν. ΝΑ τοῦ Μαραθίου βαδίζοντες μετὰ ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν φθάνομεν εἰς Φραντάτον χωρίον μεσόγειον ἔχον περὶ τὰς 60 οἰκίας, ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ μετὰ τῶν παρεκκλησιῶν τῆς καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 50 μαθητάς. ΝΑ τοῦ Φραντάτου εἶνε τὰ Ἀρνεπέζια συνοικία αὐτοῦ ἔχουσα 6 ἢ 7 οἰκίας.

Πρὸς Β τοῦ Μαράθου βαδίζοντες μετὰ ἕν τέταρτον τῆς ὥρας φθάνομεν εἰς Πηγὴν συνοικίαν Σταύλου μεσόγειον ἔχουσαν περὶ τὰς 15 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεοβίτου 20 Ἰουλίου ἐορτάζουσαν. ΝΔ τῆς Πηγῆς ἐντὸς τοῦ Μοναστηριακοῦ δάσους εἰς ἀπόστασιν 10 καὶ πλέον λεπτῶν τῆς ὥρας ἀπὸ τῆς Πηγῆς ὑπάρχει ἡ Ἱερὰ Μονὴ Ὁσίας Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας τῇ 9ῃ Νοεμβρίου ἐορτάζουσα. Ἡ Ἱερὰ αὕτη Μονὴ ἐν ἡ φυλάσσονται καὶ τὰ σεπτὰ τῆς Ὁσίας ὅσα κτισθεῖσα πρὸ 200 καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν εἶχεν ἄλλοτε κτηματικὴν περιουσίαν ἀνωτέραν τῶν 2000 λιρῶν, ἥτις δμως χάρις εἰς τὴν ἀδιαφορίαν καὶ τὸ σφετεριστικὸν τῶν κατὰ καιροῦ ἐπιτρόπων ἐπὶ τοσοῦτον ἐμειώθη, ὥστε καὶ ἡ ἐναπομείνασα κακῶς διαχειριζομένη ἀδυνατεῖ νὰ διαθρέψη καὶ τὸν ἕνα μοναχόν, ὃς σήμερον μονάζει ἐν αὐτῇ. Εὐτυχῶς ὁ νῦν Μητροπολίτης Σάμου καὶ Ἰκαρίας Ἀθανάσιος ἐπέληφθη μετὰ δραστηριότητος τῆς ἀνορθώσεως καὶ τακτοποιήσεως αὐτῆς καὶ πιστεύομεν ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θέλομεν ἴδῃ αὐτὴν ἀνακτῶσαν τὸν πρῶτον αὐτῆς κτηματικὸν πλοῦτον.

§ 30. Σταῦλος.

Πρὸς Β τῆς Ἱερᾶς Μονῆς χωροῦντες μετὰ ἕν τέταρτον τῆς ὥρας φθάνομεν εἰς Σταῦλον χωρίον μεσόγειον ἔχον περὶ τὰς 20 οἰκίας, ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 40 μαθητάς. ΒΔ τοῦ Σταύλου καὶ εἰς ἀπόστασιν πλέον τῆς ἡμισείας ὥρας ὑπάρχει τὸ Αὐλάκιον συνοικία Σταύλου παράλιος ἔχουσα περὶ τὰς 15 οἰκίας. ΝΔ τοῦ Σταύλου χωροῦντες μετὰ ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν φθάνομεν εἰς τὸ Φεῖδος συνοικίαν Σταύλου μεσόγειον ἔχουσα περὶ τὰς 15 οἰ-

κίας καὶ ἐκκλησίδιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Ἀθλοφόρου καὶ Ἱαματικοῦ Παντελεήμονος.

Ἐπίνειον ὀλοκλήρου τῆς Περάμερίας εἶνε ὁ Εὐδήλος καὶ διὰ τοῦτο τὸ τμήμα Περάμερίας λαμβάνει δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Σ. Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ἱκαρίας τὸ ἐν πέμπτον ἐκ τοῦ Δημοτικοῦ φόρου τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς ἐκ τοῦ ὄρου Εὐδήλου τοῦ τμήματος Μεσαρίας.

§ 31. Λαφαχάδαι.

Ἐκ τοῦ Φείδους χωροῦντες πρὸς Δ καὶ κἀπὼς πρὸς Ν καὶ διερχόμενοι δύο χειμάρρους φθάνομεν μετὰ ἡμίσειαν ὥραν εἰς Μανδριά συνοικίαν μεσόγειον τῶν Λαφαχάδων κειμένων πρὸς Ν αὐτῶν καὶ τοῦ Γιαλισκαρίου πρὸς Β τῶν Μανδριῶν κειμένου καὶ ἐπινείου αὐτῶν ὄντος. Καὶ τὰ τρία ταῦτα χωρίδια ἀποκτὰ Μάρθου ὄντα, ἀποτελοῦσι μίαν ἐνορίαν ἔχουσαν περὶ τὰς 40 οἰκίας καὶ τρεῖς ἐνοριακὰς ἐκκλησίας τῆν μὲν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου 25 Ἀπριλίου ἑορτάζουσαν ἐν Λαφαχάδαις, τὴν δ' ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἐν Μανδριοῖς 24 Ἰουνίου ἑορτάζουσαν καὶ τρίτην ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐν Γιαλισκαρίῳ ἔς καὶ ἐναλλάξ ἱερουργεῖ ὁ ἐφημέριος αὐτῶν. Καὶ τὰ τρία ταῦτα χωρία ἔχουσιν ἐν Δημοτικὸν σχολεῖον ἑδρεῖον ἐν Μανδριοῖς καὶ ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 30 μαθητάς. Ἐκ Μανδριῶν διευθυνόμενοι πρὸς Δ. καὶ διαβαίνοντες τὸν Μύρωνα ποταμὸν διὰ γεφύρας φυτικῆς, παρὰ τὴν ἐκβολὴν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἑτέρα γέφυρα τεχνικῆ κτισθεῖσα πρὸ ἔτους καὶ πλέον τῆ φροντίδι τοῦ φιλοκάλου καὶ φιλοπροόδου κ. Ἀποστόλου Ν. Μελλῆ φθάνομεν μετὰ ἡμίσειαν καὶ πλέον ὥραν εἰς ἅγιον Πολύκαρπον ἐνορίαν Ραχῶν. Ἐκ τοῦ ἁγίου Πολυκάρπου χωροῦντες πρὸς Ν καὶ διαβαί-

νοντες τὸν Χάρακαν διὰ γεφύρας κτισθείσης πρὸ δεκαετίας καὶ πλέον τῆ φροντίδι καὶ ἐπιστασίᾳ τοῦ κ. Ἀποστόλου Ν. Μετῆ φθάνομεν μετὰ ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν εἰς τὴν ἐνορίαν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ἐνιεῦθεν χωροῦντες πρὸς τὸ ΝΔ μέρος τῶν Ραχῶν φθάνομεν μετὰ ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν εἰς Καρυὰς (Καραῖς) συνοικίαν Ραχῶν ἔχουσαν περὶ τὰς 10 οἰκίας καὶ ἐκκλησιδίον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεοσίτου.

§ 32. Τὰ Δυτικὰ χωρία τῆς νήσου.

Ἐκ Καρυῶν ἤδη χωροῦντες πρὸς Δ καὶ διαβαίνοντες τὸν Χάλαρην ποταμὸν μετὰ μίαν καὶ πλέον ὥραν φθάνομεν εἰς Κουνιάδον χωρίον μεσόγειον ἔχον περὶ τὰς 25 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας Εἰρήνης τῆ 5ῃ Μαΐου ἐορτάζουσαν. Πρὸς Β. τοῦ Κουνιάδου χωροῦντες μετὰ ἡμίσειαν ἀπ' αὐτοῦ ὥραν φθάνομεν εἰς Προσπέραν συνοικίαν αὐτοῦ ἔχουσαν περὶ τὰς 10 οἰκίας καὶ ἐξωκκλήσια δύο τί μὲν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, τὸ δὲ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου 29 Αὐγούστου ἐορτάζον. Πρὸς Ν ἤδη τοῦ Κουνιάδου χωροῦντες μετὰ ἡμίσειαν ὥραν φθάνομεν εἰς Βρακάδας μεσόγειον χωρίον ἔχον περὶ τὰς 30 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεοσίτου 20 Ἰουλίου ἐορτάζουσαν. Ἐπίνειον τῶν χωρίων τούτων εἶνε ὁ Νάνουρας ἔχων 5 οἰκήματα σχεδὸν χρησιμεύοντα ὡς ἀποθήκαι. Πρὸς Ν τῶν Βρακάδων χωροῦντες μετὰ ὥραν σχεδὸν φθάνομεν εἰς Λαγκάδα χωρίον ἐπὶ τῆς ἑμωνύμου κοιλάδος ἔχον περὶ τὰς 15 οἰκίας καὶ ἐνοριακὰς ἐκκλησίας δύο τὴν μὲν ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας Τριάδος, τὴν δὲ ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Τὴν Λαγκάδα κατὰ μῆκος διαβρέχει

ὁ χεῖμαρρος Κισὲ χυνόμενος εἰς Μαυριγιάννον ὅπου ὑ-
πάρχει καὶ τὸ Ἱερὸν Μονήριον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Εὐαγ-
γγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου τὸ ἐπιλεγόμενον «Παναγία τοῦ
Μαυριγιάννου».

Ἐκ τῆς Λαγκάδας χωροῦντες πρὸς τὰ ΝΔ μετὰ μίαν
καὶ ἡμίσειαν ὥραν φθάνομεν εἰς Ἀμάλου χωρίον μεσό-
γειον ἔχον περὶ τὰς 30 οἰκίας καὶ δύο ἐνοριακὰς ἐκκλη-
σίας ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καὶ
ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου 8 Μαΐου
ἐορτάζουσιν. Τὸ Ἀμάλου κατὰ μῆκος διαβρέχει χεῖ-
μαρρός τις καλούμενος τῆς Ψευδῆς τὸ ριάκι. ΝΑ τοῦ
Ἀμάλου χωροῦντες μετὰ ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν φθάνο-
μεν εἰς Κάλαμον συνοικίαν Ἀμάλου ἔχουσαν περὶ τὰς
15 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἱερομάρτυρος
Χαραλάμπους 10 Φεβρουαρίου ἐορτάζουσιν. Καὶ τὰ δύο
ταῦτα χωρία ἀποτελοῦσι μίαν ἐνορίαν. Οὐδὲν τῶν Δυ-
τικῶν χωρίων τῆς νήσου ἔχει σχολεῖον.

§ 33. Τὰ Νότια χωρία τῆς νήσου.

ΝΑ τοῦ Καλάμου χωροῦντες καὶ διαβίνοντες τὸ Κά-
στρον (βουνὸν) μετὰ μίαν ὥραν φθάνομεν εἰς Καρκινα-
γρίον (ὀνομασθὲν οὕτω ἐκ τῆς ἄγρας τῶν καρκίνων), χω-
ρίον παράλιον κείμενον εἰς τὰ Ν τῆς νήσου ἔχον δὲ περὶ
τὰς 35 οἰκίας δύο ἐνοριακὰς ἐκκλησίας τὴν μὲν ἐπ' ὀ-
νόματι τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ τῇ 2α
Φεβρουαρίου ἐορτάζουσιν καὶ ἄλλην ἐπ' ὀνόματι τῆς
Ζωοδόχου Πηγῆς τῇ Παρασκευῇ τῆς Διακαινησίμου
ἐορτάζουσιν καὶ Γραμματοσχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς
25 μαθητάς. Ἡδὴ ἤρξατο οἰκοδομουμένη ἐν Καρκινα-
γρίῳ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν Νέα ἐκκλησία ἐπ' ὀνόματι τοῦ
ἁγίου Νικολάου. Πρὸς Δ τοῦ Καρκιναγρίου ἐπὶ τοῦ ἀ-
κρωτηρίου Πάπα ὑπάρχει ὁ Φάρος πρὸ δεκαετίας καὶ
πλέον ἀνεγερθεὶς ἕνεκεν ναυαγίου ἐνὸς ἀγγλικοῦ πλοίου

ἐμπορικοῦ αὐτόθι ναυαγήσαντος. Ἐνταῦθα εἰς τὸν ὄρμισκον ὑπάρχει ἐκκλησίδιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, τοῦ ὁποίου τὴν οἰκοδομὴν ὡς ἐξῆς ἢ παράδοσις ἀναφέρει. Μεταβαίνων Πάπας τις ἐκ Ρώμης εἰς Κωνσταντινούπολιν ἔνεκεν σφοδρᾶς τρικυμίας προσωρμίσθη αὐτόθι ὅπου οἰκοδομήσας ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας τὸ ἐκκλησίδιον ἱερούργησεν ἐντὸς αὐτοῦ. Ἐντεῦθεν καὶ τὸ μέρος τὸ περιλαμβάνον τὸν Κουριάδον, Βρακάδας, Λαγκάδα Πέζη, Ἀμάλου, Κάλαμον, Καρκινάγριον καὶ Τραπάλου ἐκλήθη Πάπας.

Πρὸς Α τοῦ Καρκιναγρίου χωροῦντες καὶ διαβαίνοντες τὸ ρεῦμα τοῦ Καλοῦ φθάνομεν μετὰ μίαν ὥραν εἰς Τραπάλον συνοικίαν Καρκιναγρίου παράλιον ἔχουσαν περὶ τὰς 7 οἰκίας καὶ ἐκκλησίδιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Νικολάου. Τὸ ἔδαφος Καρκιναγρίου καὶ Τραπάλου εἶνε μὲν πετρώδες, ἀλλὰ κατάλληλον δι' ἐλαιοφυτεῖαν. Πρὸς Α τοῦ Τραπάλου καὶ εἰς ἀπόστασιν δύο ὁρῶν παρὰ τὸν Μαγγανίτην εἶνε τὸ Δάσος ὅπερ χρησιμεύει ὡς ὄριον τὸ ὁποῖον διαχωρίζει τὸ τμήμα Περαμερίας ἀπὸ τὸ τμήμα Μεσαρίας.

Ἐκ Τραπάλου ἤδη χωροῦντες πρὸς Β καὶ διερχόμενοι τὸ Κουμαρὸ ἔνθα ὑπάρχει καὶ ἐξωκκλήσιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀθλοφόρου καὶ ἰαματικοῦ Παντελεήμονος καὶ τὸν ἅγιον Ἰσιδώρον τοποθεσίαν λαβοῦσαν τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ἐν αὐτῷ ὑπάρχοντος ἐξωκκλησίου ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγ. Ἰσιδώρου εἰσερχόμεθα εἰς τὸ ὄροπέδιον Πέζη ὅπου ὑπάρχει καὶ τὸ ἐμώνυμον χωρίον Πέζη συνοικία Λαγκάδας ἔχουσα περὶ τὰς 15 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ἀποτελεῖ δὲ μετὰ τῆς Λαγκάδας ἀφ' ἧς ἀπέχει πλέον τῆς ἡμισείας ὥρας μίαν ἐνορίαν.

Ἀπὸ τὸ Πέζη δὲ χωροῦντες πρὸς Β καὶ διερχόμενοι τὸ Σκληθροπόταμον, τῆς Καλαμῆς τὸ ἀστάχυ, τὴν Δάφνην καὶ τὰς Καρυὰς φθάνομεν μετὰ δύο ὥρας εἰς Ράχας.

§ 34. Σχολεία Περαιμερίας καὶ συντήρησις αὐτῶν.

Τὰ σχολεία τοῦ τμήματος Περαιμερίας κατώτερα ὄντα ὡς πρὸς τὴν τακτοποίησιν τῶν σχολείων τῶν λοιπῶν τμημάτων Μεσαρίας καὶ Φαναρίου διοικοῦνται ὑπὸ τῆς Μουχταροδημογεροντίας Περαιμερίας ἣτις διορίζει τοὺς διδασκάλους, ἐνεργεῖ τὰς εἰσπράξεις τῶν κοινοτικῶν πόρων καὶ τὰς πληρωμὰς τῶν μισθῶν τῶν διδασκάλων. Δύναται τὸ τμήμα Περαιμερίας ἐνούμενον ὡς τὰ ἄλλα δύο τμήματα καὶ τακτοποιεῖν τοὺς πόρους αὐτοῦ νὰ συστηματοποιήσῃ σχολεία τελειότερα ἢ τὰ ἄλλα τμήματα, δυστυχῶς ὅμως οἱ προϋχοντες ἀποφεύγουσι σκοπίμως τὴν ἔνωσιν καὶ τοῦτο ἵνα ἕκαστος εἰς τὴν ἐνορίαν του πράττῃ β,τι βούλεται καὶ θέλει. Εὐτυχῶς τὸ διαμέρισμα Ραχῶν καὶ Περαιμερίας ἔχει σχολεία διατηρούμενα κανονικῶς, δυστυχῶς ὅμως τὸ διαμέρισμα Πάπα στερεῖται τοιούτων. Εἴθε νὰ συμμορφωθῶσι καὶ νὰ ἐνωθῶσιν, ὅτε θέλουσι τακτοποιήσῃ καὶ τὰ σχολεία αὐτῶν ἐπὶ τὸ τελειότερον.

§ 35. Κλίμα, ἔδαφος καὶ προϊόντα Ἰκαρίας.

Κλίμα τόπου τινὸς ὀνομάζεται ὁ βαθμὸς τοῦ φύχους καὶ τῆς θερμότητος, τῆς ὑγρασίας καὶ τῆς ξηρότητος. Τὸ κλίμα τῆς Ἰκαρίας εἶνε εὐκρατον καὶ ὑγιεινόν, τὸ ἔδαφος αὐτῆς πετρώδες ἐκτὸς τοῦ Φάρου, Κάμπου κάτω μερῶν καὶ κάτω Ραχῶν ὅπου ὑπάρχει καλλιεργήσιμος πῶς γῆ. Οἱ Ἰκαριοὶ ὅμως κατάρθωσαν διὰ τῆς φιλοπονίας αὐτῶν νὰ μεταβάλωσι πολλὰ πετρώδη τῆς νήσου μέρη εἰς ἀμπελῶνας, ἂν καὶ ἔχωσι πολέμιον ἰσχυρὸν τὴν κτηνοτροφίαν. Θαυμασμὸν προξενούσιν εἰς τὸν παρατηρητὴν οἱ ἀμπελῶνες τῶν Ἰκαρίων, ὅταν μάλιστα μάθῃ ὅτι ἐν κλίμα διὰ νὰ φυτευθῇ πολλάκις ἐπιβαρύνεται δι' ἐξόδου γροσίων ἕξ.

Προϊόντα ἡ Ἰκαρία ἐν μὲν τῇ ἀρχαιότητι παρῆγεν οἶνον, ὅστις ἐθεωρεῖτο ἐν τῶν ἐκλεκτοτέρων προϊόντων προσονομαζόμενος Πράμνεις οἶνος; πλὴν τοῦ οἴνου ἡ Ἰκαρία παρῆγεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἄφθονον μέλι καὶ πάμπολλα κάρυα; σήμερον δ' ἀναλόγως τῆς προόδου, ἦν ἔλαβεν ἡ καλλιέργεια παράγει περὶ τοὺς 10,000 στατῆρας μαύρης σταφίδος ἐκλεκτῆς, οἶνον, κρόμμου, γεώμηλα, ροδάκινα, κάρυα, ἀμύγδαλα, σῦκα, ἄπια, κίτρα, λεμόνια, πορτοκάλια, μέλι καὶ κηρόν. Μέγα ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον μέχρι τινὸς εἶχεν ἡ Ἰκαρία τοὺς ξυλάνθρακα, πλὴν τοῦτο σχεδὸν ἔπαυσε. Τὰ εἰσαγόμενα εἰς Ἰκαρίαν ξένα χρήματα ἐκ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν γεωργικῶν αὐτῆς προϊόντων μόλις καλύπτουσι τὸ τρίτον τοῦ ἀπαιτουμένου χρηματικοῦ ποσοῦ πρὸς ἀγορὰν τοῦ σίτου, ὁ ὁποῖος κατ' ἔτος εἰσάγεται εἰς τὴν νῆσον περὶ τὰ 60,000 κοιλὰ, πλὴν τοῦ εἰσαγομένου ἀλεύρου.

§ 36. Κάτοικοι, Ναυτιλία καὶ Βιομηχανία Ἰκαρίας.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἰκαρίας 17 χιλ. ὡς ἔγγιστα ὄντες ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἀνθρακοποιίαν, γεωργίαν, κτηνοτροφίαν καὶ Ναυτιλίαν, ὁμιλοῦσι δὲ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ εἶνε τὸ θρήσκευμα χριστιανοὶ Ὀρθόδοξοι διοικούμενοι Ἐκκλησιαστικῶς παρὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σάμου καὶ Ἰκαρίας πρὸς ἣν καὶ ἀποτίνουσι κατ' ἔτος γρῆσια ταμιακὰ 6,500. Ἡ γεωργία ἐν Ἰκαρίᾳ δὲν ἔχει γενικευθῆ ἀρκούντως, ἡ κτηνοτροφία εὐρίσκεται εἰς τὰ σπάργανα, διότι οἱ κτηνοτρόφοι τῆς Ἰκαρίας οὐχὶ ὅλοι ἔχοντες ἐντελῶς ἐλεύθερα τὰ ζῶα αὐτῶν οὐδὲν ὠφελοῦνται ἀφ' οὗ καὶ οὗτοι ἀγοράζουσι τυρὸν καὶ ἄλλα προϊόντα τῆς κτηνοτροφίας, ἐν ᾧ αὐτοὶ οὗτοι ἔπρεπε νὰ εἰσπράττωσι τὸ χρῆμα τὸ ἐξαγόμενον τῆς νήσου διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ εἰσαγομένου τυροῦ καὶ βουτύ-

ρου. Τὸ Ναυτικὸν τῆς Ἰκαρίας ἀποτελεῖται ἐξ 100 πλοίων μικρῶν καὶ μεγάλων. Βιομηχανικὰ καταστήματα ἢ Ἰκαρία ἔχει ὑδρομύλους τινάς, 7 ἀνεμομύλους καὶ τινα ὑφαντήρια ὅπου τὰ κινάσια καὶ αἱ γυναῖκες τῶν Ἰκαρίων ὑφαίνουσι τὰ ἐνδύματά των μετὰ κομψότητος καὶ στερεότητος. Ἡ Ἰκαρία προσέτι ἔχει τρεῖς Ἱερὰς Μονὰς, ἐν Λαβοκομείον, τριάκοντα ὡς ἔγγιστα σχολεῖα ἀριθμοῦντα περὶ τοὺς 1200 μαθητάς. Ζῶα ἢ Ἰκαρία ἔχει ἡμερα μὲν αἰγας, πρόβατα, βόας, χίρους, ἡμιόνους, ὄνους καὶ διάφορα πτηνά, ἄγρια δὲ λαγούς, ἀκτίδας καὶ διάφορα πτηνά.

§ 37. Διοίκησις Ἰκαρίας.

Ἡ Ἰκαρία διοικητικῶς ὑπαγομένη ὑπὸ τὴν διοίκησιν (Μουτεσαρλιάν) Χίου τοῦ Νομοῦ (Βιλαετίου) Αἰγαίου εἶνε ἕδρα ὑποδιοικήσεως (Καίμακαρίας). Διοικεῖται δ' ὑπὸ ἐνὸς ὑποδιοικήτου (Καίμακάμη) διοριζομένου ὑπὸ τοῦ Σ. ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν δι' Ὑψηλοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Διατάγματος καὶ ἔχοντος ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ 15 ἕως 20 χωροφύλακας καὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐκ τεσσάρων ἀποτελουμένου μελῶν ἀμίσθων καὶ τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου Φαναρίου Ἰκαρίας, ὧν τὰ δύο κατ' ἔτος ἀνανεοῦνται. Ἐκτὸς τοῦ ὑποδιοικήτου ὑπάρχει εἷς οἰκονομικὸς Ἐφορος Μαλμουδέρης καὶ εἷς Νοφὸς μεϊμούρης διοριζόμενοι παρὰ τῆς Νομαρχίας.

Ἡ δικαιοσύνη ἀπονέμεται διὰ τοῦ Πρωτοδικείου ἀπαρτιζομένου ἐξ ἐνὸς Προέδρου διοριζομένου ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ Σ. ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, ἐκ δύο ἐντοπίων δικαστῶν ἐκλεγομένων παρὰ τῶν Δημογεροντιῶν τῆς νήσου καὶ τῶν τῆς παρακειμένης ταύτης νήσου Φούρων ἐξ ὧν ὁ εἷς κατ' ἔτος ἀνανεοῦται, ἐξ ἐνὸς γε-

νικοῦ γραμματέως, ἐκ δύο ὑπογραμματέων καὶ ἐκ δύο κλητῆρων.

§ 38. Νομὸς Αἰγαίου.

Ὁ Νομὸς Αἰγαίου εἰς ὃν διοικητικῶς ὑπάγεται καὶ ἡ Ἰκαρία ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ Καρπαθιακοῦ πελάγους πρὸς Ν φθάνει μέχρι τοῦ Θρακικοῦ, πρὸς Β περιλαμβάνων δὲ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους διαιρεῖται εἰς τέσσαρας διοικήσεις (Μουτεσαριφιάς) τὴν τῆς Λήμνου, Μυτιλήνης, Χίου καὶ Ρόδου, αἵτινες ὑποδιαιροῦνται εἰς ὑποδιοικήσεις (Καϊμακαριάς).

Α΄.) Εἰς τὴν Διοίκησιν (Μουτεσαριφίαν) Λήμνου ὑπάγονται αἱ ὑποδιοικήσεις (Καϊμακαρία) Ἰμβρου καὶ Τενέδου.

Β΄.) Εἰς τὴν Διοίκησιν Μυτιλήνης αἱ ὑποδιοικήσεις Μολύβου, Πλωμαρίου καὶ Μοσχονησίων.

Γ΄.) Εἰς τὴν Διοίκησιν Χίου αἱ ὑποδιοικήσεις Ψαρῶν, Ἰκαρίας, Λέρου ἐξ ἧς ἡ Μουνδουρία τῆς Πάτμου, Καλύμνου ἐξ ἧς ἡ Μουνδουρία Ἀστυπалаίας καὶ Κῶ ἐξ ἧς ἡ Μουνδουρία τῆς Νισύρου καὶ

Δ΄.) Εἰς τὴν Διοίκησιν Ρόδου, ἧτις εἶνε καὶ ἔδρα τῆς Νομαρχίας αἱ ὑποδιοικήσεις Σύμης, Καρπάθου, Κάσου καὶ Καστελοριζίου καὶ αἱ Μουνδουρίαὶ Τήλου καὶ Χάλκης.

§ 39. Φορολογία Ἰκαρίας.

Ἡ Ἰκαρία καθὼς καὶ αἱ λοιπαὶ μικραὶ νῆσοι αἱ ὑπαγόμεναι εἰς τὸν νομὸν Αἰγαίου καὶ ἐν τῇ ἄσπρη θαλάσῃ εὐρισκόμεναι Κάλυμνος, Πάτμος καὶ Λέρος ἐπειδὴ δὲν ἐγένοντο δορυάλιοι κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ἀλλ' εἰρηνικῶς προσηρτήθησαν καὶ αὐτὴς εἰς τὴν Τουρκικὴν Αὐτοκρατορίαν τῷ 1835 ὁ τότε εὐκλεῶς τὰς τύχας τῆς Σ. Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας διευθύνων ἀείμνηστος Σουλτὰν Μαχ-

μούτ ὁ Β'. ἐν τῇ διακρινούσῃ Αὐτὴν εὐθυδικίᾳ εὐηρε-
στήθη ἕνα παράσχη τῇ τετρανήσῳ τὸ προνόμιον τῆς
Μαχτοῦς ἐπὶ ὑποτελείᾳ ἀποκεκομμένου φόρου ἑτησίως
πληρωνομένου εἰς τὴν Διοίκησιν Ρόδου, εἰς ἣν καὶ αὐθις
ὑπήχθησαν. Δυνάμει λοιπὸν τοῦ προνομίου τῆς Μαχτοῦς·
ἡ Ἰκαρία πληρῶνει ἑτησίως γρόσια 26,528 ἅτινα εἰς-
πράττονται παρὰ τῶν Ἀζάδων καὶ μεταβιδάζονται κατὰ
μῆνα εἰς τὸ Αὐτοκρατορικὸν ταμεῖον τῆς νήσου διὰ τῶν
Μουχτάριδων τῶν τριῶν τμημάτων ἐπὶ διπλωτύπῳ ἀπο-
δείξει. Διαιρεῖται δ' ὁ φόρος οὗτος εἰς τρία ἴσα μέρη ἐξ
8,842 γροσίων 28 παράδων καὶ 1)3 τοῦ παρὰ ἕκαστον
ἀποτελούμενον καὶ ἀναλογοῦν δι' ἕκαστον Μουχτάρην,
ὅστις ὑποχρεοῦται νὰ ἐμβάσῃ αὐτὸ εἰς τέσσαρας ἴσας
δόσεις εἰς τὸ Σ. Αὐτοκρατορικὸν ταμεῖον. Καὶ ὁ μὲν
Μουχτάρης Φαναρίου ἐμβάσει το ἀναλογοῦν εἰς αὐτὸν
κατὰ τοὺς μῆνας, Μάρτιον, Ἰούνιον, Σεπτέμβριον καὶ
Δεκέμβριον, ὁ δὲ τῆς Μεσαρίας κατὰ τοὺς μῆνας Ἰα-
πρίλιον, Ἰούλιον, Ὀκτώθετον καὶ Ἰανουάριον καὶ ὁ τῆς
Περαμερίας κατὰ τοὺς μῆνας Μάϊον, Αὐγουστον, Νοέμ-
βριον καὶ Φεβρουάριον.

§ 40. Αὐτοκρατορικὸς Ὅρισμὸς τῆς Μαχτοῦς.

« Ἦγεμὼν τῶν Ἐνδόξων ἠγεμόνων, μεγάλη ἐν τοῖς
μεγάλοις καὶ περικλεέσιν ἐξουσιασταῖς, κάτοχε τῆς
Ἐψηλότητος καὶ λαμπρότητος, ὁ ἐλέει πλείστῳ τοῦ
Ἐψίστου παμβασιλέως διορισθεὶς ἔνδοξος, ὕπατος τῆς
ἐπαρχίας Καρίας καὶ ἐξουσιαστής τῆς Ρόδου, Σουκρῆ
πασᾶ, διαγωνιζέσθω ἢ εὐδαιμονία σου ».

« Ἀμα φθάσῃ εἰς χεῖράς σου ὁ ὑψηλὸς οὗτος προσκυ-
νητὸς ὄρισμὸς, γνωστὸν γενέσθω σοι, ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν
ἐν τῇ ἄσπρῃ θαλάσῃ εὐρισκομένων τεσσάρων νήσων,
δῆλον ὅτι τῆς Ἰκαρίας, τῆς Πάτμου, τῆς Λέρου καὶ
τῆς Καλύμνου, εἰ καὶ ἐνίοτε κατὰ προγενεστέρους χρὸ-

νους δὲν ἐφυλάχθησαν κατὰ τὸ πρέπον, ἀπὸ τοῦ νὰ καταστῶσιν ἔνοχοι διαφόρων εἰδῶν ἀτοπημάτων καὶ τιμωρίας διὰ τοῦτο ἄξιοι, ἕνεκα τῶν κακουργιῶν καὶ δολιοτήτων τῶν ἐκ διαλειμάτων ἀναφαινομένων ἀνά μέσον τῶν νήσων πλοίων τῶν κλεπτῶν καὶ κακοποιῶν, ὅπερ καὶ εἰς τὰς βασιλικὰς μου περιῆλθεν ἀκοάς· ἐντούτοις δίκαιον εἶνε ὅσοι τῶν ἐν τῇ ὑψηλῇ μου βσιλείᾳ ραγιάδων πληρώνουσι τὸ χαράτζιον καὶ εἰσιν ἐδραῖοι ἐν τῇ ὑπακοῇ καὶ ὑποταγῇ νὰ ἐπαναπαύωνται εἰρηναίως ἐν ταῖς στρωμαῖς αὐτῶν ὑπὸ τὴν εὐεργετικὴν καὶ κοσμοκρατορικὴν μου σκιάν, προφυλασσόμενοι ἐκ τῶν συμβαινουσῶν ἀδικιῶν καὶ τιμωριῶν, κατὰ τὴν πασίγνωστον ἀγαθοποιὸν βασιλικὴν μου ἔφεισιν, ὡς ἐντεθραμμένοι ἐν τῷ ραγιαλικίῳ.

Διὰ ταῦτα τῶν προμνημονευθεισῶν νήσων οὐσῶν ἔκπαλαι ὑπὸ τῇ κυριότητι τῆς Ρόδου, καὶ τῶν κατοικούντων αὐτὰς τυγχανόντων ὑπετελῶν τῇ ὑπερλάμπρῳ μου βασιλείᾳ, ἢ ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ ἡσυχίας αὐτῶν εὐσπλαγχνία μου, ἔτι μᾶλλον ἐπιτεινομένη, ἐπικυροῖ τὰ πρότερα αὐτῶν προνόμια καὶ τὸν ἀποκεκομμένον ἐτήσιον αὐτῶν φόρον καὶ ὀρισμένην καὶ προσήκουσαν ποσότητα. Τούτου δ' οὕτως ἔχοντες δέον νὰ μὴ παρενοχλῶνται ἐξ ἄλλων ὁμοίων βιρῶν καὶ παρενοχλήσεων καὶ ἀπὸ τῶν δολιοτήτων τῶν κακούργων, ὅπερ τυγχάνει καὶ χρειωδέστατον. Οὕτω δὴ βεβαιωθείσων τῶν ἀρχήθην προνομιῶν τῶν προμνησθεισῶν νήσων, ἐφ' ὅσον οἱ ἐν αὐταῖς οἰκοῦντες μένουσι στερεωμένοι ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ ραγιαλικίου καὶ τῆς ὑποταγῆς θέλουσιν ἐκτίνη κατ' ἀποκοπὴν ἐτήσιον φόρον ὀγδοήκοντα χιλιάδων γροσίων κατὰ τὰς καταστάσεις καὶ δυνάμεις αὐτῶν, ἀληθῶς καὶ δικαίως τοῦτον διανέμοντες ἀλλήλοις καὶ διαμοιράζοντες. Τὸν φόρον τοῦτον θέλουσιν ἐκτίνη καὶ παραδίδη τοῖς κατὰ καιρὸν ἐξουσιασταῖς τῆς Ρόδου εἰς δύο

δόσεις ἀρχομένας ἀπὸ πρώτης Μαρτίου τοῦ αἰσίου χι-
λιοστοῦ διακοσιοστοῦ πενηκостоῦ ἔτους.

Καθ' ἔσπον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν διαφύλαξιν αὐτῶν ἐκ τῶν
κακοπραγιῶν καὶ δολιοτήτων τῶν ἀρχείων καὶ κλεπτῶν
περὶ τούτου θέλουσι φροντίζη οἱ τῆς Ρόδου ἐξουσιασταὶ
διὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς γνώμης τῶν ὁποίων θέλουσι
περαιῶσθαι καὶ ἐκτελεῖσθαι πάσαι αἱ συμπίπτουσαι
αὐτῶν ὑποθέσεις. Πρὸς τοῦτο θέλουσιν ἐξ αὐτῶν στέλλη
εἰς τὴν νῆσον Ρόδον ἐπιτροπείαν ἐξ ἀνδρῶν πιστῶν ἵνα
μένωσι καὶ διατρίβωσιν ἐκεῖ ἐν ὑποταγῇ εἰς τὴν ὑ-
ψηλὴν μου καὶ αὐτοκρατορικὴν θέλησιν. Περὶ τούτων
πάντων ἐξεδόθη ἐκ τῆς κραταιᾶς μου βασιλείας προ-
σκυνητὸς καὶ περιδοξὸς ὀρισμὸς ὅπως πάντες λάθωσι
γνώσιν καὶ πράττωσι καὶ ἐνεργῶσι συμφώνως τοῖς πε-
ριεχομένοις ἐν αὐτῷ τῷ λαμπροτάτῳ μου καὶ βασι-
λικῷ ὀρισμῷ.

Ἐγὼ δὲ καὶ πᾶσα, αὐτὴ διαλυφθεῖς ἐν ἔσπον καὶ
ῥηθέντες βασιλῆες δὲν κατεργάζονται πράξεις ἐναντίας
τοῦ ἐκ προγόνων βασιλικίου αὐτῶν, ἐκτίνουσι καὶ σοὶ
παραδίδουσι τὸν προμνησθέντα ἔτησιον φέρον τῶν ὀ-
γδοήκοντα χιλ. γροσίων εἰς δύο δόσεις καὶ ἐν τῷ ὀρι-
σμένῳ χρόνῳ. Μὴ ἐπέτρεπε νὰ προσγίγηται αὐτοῖς οὐδε-
νὸς εἶδους τιμωρία ἢ παρενόχλησις εἴτε ἀπὸ μέρους Σοῦ
εἴτε ἀπὸ μέρους οἰουδήποτε ἄλλου· τούναντίον δὲ παρέχε
αὐτοῖς ὁσάκις προσέρχονται σοὶ πᾶσαν ὑπεράσπισιν καὶ
προστατείαν καὶ διαφύλαττε αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἐπισυμπι-
πτουσῶν κακοπραγιῶν καὶ δολιοτήτων τῶν εἰρημένων
κλεπτῶν καὶ κακοποιῶν, τὰς τε παρεμπιπτούσας αὐ-
τῶν ὑποθέσεις ἐξέταξε καὶ διευθέτει, ὡς ἤθελον ὑποβάλλη
σοὶ γνώμη καὶ ἀποφάσει τῶν ἐξ αὐτῶν ἐκλεχθέντων
καὶ παρὰ σὺ ἐλθόντων καὶ τὰς διατριβὰς ποιουμένων
ἐπιτρόπων αὐτῶν.

Γενέσθω δὲ ἀντίγραφον τοῦ ὑπερλάμπρου μου ὀρι-

σμοῦ καὶ δοθήτω εἰς χεῖρας τῶν προμνησθέντων βασιλάδων ἵνα γνῶσιν αὐτοὶ τε καὶ πᾶς ἕτερος λάβωσιν οἰοιαύτη ἐστὶν ἡ ἐμὴ ἀπόφασις καὶ αὐτοκρατορικὴ θέλησις. Σὺ δὲ ταῦτα γνοὺς, ἐκτέλει ἀείποτε καὶ ἐνδελεχῶς τὰ διατασσόμενα, ἀσχολούμενος περὶ τὴν τούτων πράξιν καὶ ἐνέργειαν, ἐν ἧ ὤρισται τάξει, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς τοῦ ἐναντίου.

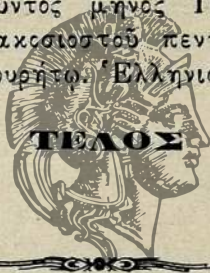
Καὶ δὴ ἐκδέδοται ὁ παρῶν Ὑπέρλαμπρος Ὅρισμός, ἵνα ὅπου ἂν οὗτος φθάσῃ κατὰ τὴν ὀφειλομένην ὑπακοὴν καὶ εὐπείθειαν ἢ σεβαστὸς καὶ ἀκεραίως ἐκτελῆται· σὺ δὲ αὐτὸν λαβὼν πράττε συμφώνως καὶ τῷ ἱερῷ μου σημείῳ πίστιν δίδε.

Ἐκδέδοται μεσοῦντος μηνὸς Τζεμαζήλ-έββέλ τοῦ ἔτους χιλιοστοῦ διακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ πρώτου ἐν Κων/πόλει τῇ Θεοφρουρήτῳ. Ἑλληνιστὶ 1835.» (1.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΤΕΛΟΣ

ΑΘΗΝΩΝ

---

(1) Ὁ παρῶν Αὐτοκρατορικὸς Ὅρισμός ἐλήφθη ἐκ τῶν Ἰκαριακῶν τοῦ Ἀειμνήτου Ἐπαμεινώνδου Σταματιάδου.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Σελ.

	'Αφιέρωσις	1
	Προλεγόμενα	1
§	1 'Ορίζων καὶ σημεῖα αὐτοῦ	1
§	2 "Ανεμοὶ	2
§	3 Διαίρεσις τῆς γῆς	4
§	4 "Ορια γεωγραφικὸν πλάτος καὶ μῆκος καὶ 'Αρχαῖα ὀνόματα 'Ικαρίας	5
§	5 Μῦθος 'Ικάρου	7
§	6 'Αρχαῖαι πόλεις 'Ικαρίας	9
§	7 "Ορη καὶ Ἀκρωτήρια 'Ικαρίας	10
§	8 'Οροπέδια, πεδιάδες καὶ κοιλάδες 'Ικαρίας	11
§	9 Ποταμοὶ καὶ Χεῖμαρροι 'Ικαρίας	12
§	10 Διαίρεσις θλιχασίου ὕδατος	14
§	11 "Ορμοὶ 'Ικαρίας	16
§	12 Διοικητικὴ διαίρεσις 'Ικαρίας	17
	Α'. Τυπῆμα Φαναρίου.	19
§	13 Πρωτεύουσα Φαναρίου καὶ 'Ικαρίας	19
§	14 Κάτω Σπόδα	21
§	15 'Επάνω Σπόδα	23
§	16 Τὰ ἐξ 'Ανέμου χωρὶς τοῦ Φαναρίου	25
§	17 Τὰ Ἀνατολικὰ Ἁγίου Κηρύκου	27
§	18 Τὰ Νότια Ἁγίου Κηρύκου	28
§	19 Ξυλοσύρτης καὶ Περίχου	30
§	20 Σχολεῖα Φαναρίου καὶ συντήρησις αὐτῶν	32

Β'. Τυήμα Μεσαρίας.

§ 21	Εὐδήλος καὶ τὰ Ἀνατολικὰ αὐτοῦ	33
§ 22	Δυτικὰ Εὐδήλου	35
§ 23	Τὰ Νότια Εὐδήλου	36
§ 24	Τὰ ἀπ' ἔσω χωρία Μεσαρίας	38
§ 25	Κεσθήκια καὶ Πετροπούλιον	39
§ 26	Τὰ Νότια χωρία Μεσαρίας	40
§ 27	Σχολεῖα Μεσαρίας καὶ συντήρησις αὐτῶν	42

Γ'. Τυήμα Περαμερίας.

§ 28	Πρωτεύουσα Περαμερίας	44
§ 29	Τὰ χωρία Περαμερίας	47
§ 30	Σταῦλος	50
§ 31	Λαψαχάδα	51
§ 32	Τὰ Δυτικὰ χωρία τῆς Νήσου	53
§ 33	Τὰ Νότια χωρία τῆς Νήσου	55
§ 34	Σχολεῖα Περαμερίας καὶ συντήρησις αὐτῶν	58
§ 35	Κλίμα, Ἔδαφος καὶ προϊόντα Ἰκαρίας	60
§ 36	Κάτοικοι, Ναυτιλία καὶ Βιομηχανία Ἰκαρίας	61
§ 37	Διοικήσις Ἰκαρίας	63
§ 38	Νομὸς Αἰγαίου	64
§ 39	Φορολογία Ἰκαρίας	66
§ 40	Αὐτοκρατορικὸς ὄρισμὸς τῆς Μαχτοῦς	67

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000023401

ΕΡΤΑ

ΑΙΤΟΥ ΕΥΤΡΑΦΕΙΣ

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΘΝΟΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΚΔΟΣΗ

ΕΡΓΑ
ΤΟΥ
ΑΥΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

- 1) **Περὶ Παιδείας Λόγος.** — Τύποις ἐν Ἀθήναις 1893.
- 2) **Λόγοι Ἐκκλησιαστικοί.** — Τύποις ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου 1896.
- 3) **Περὶ Ἀρετῆς Λόγος.** — Τύποις ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου 1898.
- 4) **Περὶ Οἰκιακῆς Μορφώσεως Λόγος.** — Τύποις ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου 1898.

Τιμᾶται γρ. χρ. 4.